

ВОЛЯ НАРОДАМ!

ЗА УКРАЇНСЬКУ САМОСТІЙНУ СОБОРНУ ДЕРЖАВУ!

ВОЛЯ ЛЮДИНІ

ВСУРМА

1951

ЛЮТИЙ

ч. 28

ВИДАННЯ
ЗАКОРДОННИХ ЧАСТИН
ОРГАНІЗАЦІЇ
УКРАЇНСЬКИХ
НАЦІОНАЛІСТІВ

Роз'яснення в справах революційно-візвольного табору закордоном

Інформаційне Бюро ЗЧ ОУН за уповноваженням Проводу ЗЧ ОУН подає до відома наступне:

Пройшло вже три місяці з того часу, як ЗЧ ОУН почали ознайомлювати українське суспільство закордоном з позиціями Воюючої України, з її генеральною лінією в тих найактуальніших справах, які на протязі вже довшого часу ділили українське громадянство на чужині на два табори.

Час достатній для того, щоб зробити перші висновки щодо реакції на ті матеріали з Українських Земель, на їх заклик: «Докажіть, що ви розумієте історичну вагу теперішнього моменту і стоїте на висоті своїх завдань». «Еміграція не може дозволити собі на жадні роздори і партійну гризню. Сьогодні всі партійні розходження мусять уступити одній меті, одній справі, справі визволення українського народу. Розподіл сьогодні може йти не по лінії тих чи інших партій, а по лінії патріотів і зрадників українського народу.»

1. З задоволенням доводиться констатувати, що голос Воюючої України зустрів ширий і широкий відгук серед тої найчисельнішої маси еміграції, яка стоїть поза межами партійного розподілу, зокрема в Англії, Канаді і США.

Натомість реакція партійних седовищ аж ніяк не відповідає бажанню Воюючої України бачити в еміграції «відтинок единого фронту нашої великої боротьби». Знайшлися і такі, що опублікування краєвих матеріалів використали як привід для ще більш злосливого нападу на націоналістичний візвольний рух. Це ті, на адресу яких Воююча Україна каже: «Ті, які засліплені своїми власними інтересами, не знайдуть відврати і охоти покинути свої виступи проти візвольного руху на Землях і свідомо

продовжуватимуть обезцінювати його, Край виразно заявляє: що їх роботу він розглядає як злочин щодо українського народу і його візвольної боротьби.»

2. Поруч з тим помічається бажання деяких політичних чинників, замість виразного ставлення до концепції українського визволення, спекулювати на «розламі між ЗЧ ОУН і ЗП УГВР», та свідомо викривляти дійсне становище, щоб в той спосіб ухилитися від задекларування свого ставлення до чинників візвольної боротьби. Тому Провід Закордонних Частин ОУН вважає конечним внести ясність в цю справу і припинити як політичну спекуляцію на тій базі, так посилення на те, що ніби то неясність взаємовідносин між ОУН і УГВР стають на перешкоді визнання УГВР і об'єднання в ній і інших політичних угруповань.

3. Провід Закордонних Частин ОУН стверджує, що ніякого розламу чи конфлікту між ОУН і УГВР ніколи не було і немає. ОУН в цілості визнає УГВР та її підтримує без будь-яких обмежень і застережень. Сучасну візвольно-революційну боротьбу зайняла і організувала ОУН, вона є на сьогодні, побіч підпільній збройної сили УПА, єдину політичною організацією що веде її боротьбу. Вона надала їй ідейний зміст, на ній лежить фактична відповідальність за її долю. ОУН і УПА перебувають постійно серед народу, тримають з ним найтісніший зв'язок, користуються його найжертвеннішою підтримкою і тому по праву ОУН вважає себе політичним виразником візвольних прагнень всього українського народу в його боротьбі.

Звідси й повстає те значення, яке має для УГВР підтримка її з боку

ОУН і наявність військових сил УПА. Це обумовлює можливість і право УГВР бути керівником і ре-презентантом візвольно - революційної боротьби українського народу. Без підтримки ОУН в сучасних умовах УГВР не змогла б виконати своїх завдань і досягти своїх цілей. Без того вона втратила б всяке реальне значення, як керівний орган візвольно-революційної боротьби.

4. На еміграції Закордонні Частини ОУН ніколи не припиняли і не припиняють старань за визнання ідеї УГВР і об'єднання в ній всіх самостійницьких сил, що хочуть включитися в візвольну боротьбу українського народу, яку очолює єдино УГВР.

Те, що вважається за «розлам між ЗУ ОУН і ЗП УГВР» було ніщо інше, як конфлікт на тлі різного розуміння правного положення делегації ЗЧ ОУН в ЗП УГВР і компетенції ЗП УГВР. Нажаль в процесі обабічної дискусії справа набула невластивого її характеру і невідповідних форм, що ще більше ускладнило справу. Матеріали одержані від керівних чинників візвольно-революційного руху на Українських Землях подають зобов'язуючі інтерпретації тих спірних питань, що має стати базою для усунення конфлікту. В цій справі Провід ЗЧ ОУН поробив ініціативні кроки та припинив з боку Організації дальшу полеміку. Свою постанову про завішення в членстві тих членів, що їм рішенням Проводу ОУН на Українських Землях підтверджено надальше чинність мандатів в УГВР і ЗП УГВР, яких вони зrekлися були на II. Конференції ЗЧ ОУН, Провід ЗЧ ОУН склав.

5. Члени політичної організації чи партії, що входять до УГВР, застувають там свої організації чи партії і є їх речниками, відповідальними

перед тим органом, який висунув їх до УГВР, в нашому випадку перед Проводом ОУН. Тим органам належить в разі потреби і право відкликання своїх представників.

6. Відділи і окремі вояки УПА, прибуваючі закордон, — якщо вони не мають окремих спеціальних дочурень, повинні підпорядковуватися Місії УПА при ЗП УГВР. Після розформування таких відділів чи таких груп, коли вояки переходят на приватну стопу життя, — ця залежність припиняється. Таке становище краєвих компетентних чинників творить базу для усунення спору між Місією і Братством бувших вояків УПА ім. Св. Юрія.

7. УГВР по самій своїй природі не є і не може бути зверхником ОУН чи будької іншої політичної формaciї, що входять до її складу. Визначення ідейно-програмових засад є прерогативою політичних партій чи організацій.

Ідейно-програмова платформа такої формaciї як УГВР є вислідом узгодження ідейно-програмових засад її складових політичних сил, і тому така платформа неминуче набуває характеру компромісу. Обов'язком такої інституції є стреміті до реалізації в той спосіб узгодненої платформи.

В тому розумінні не можна вимагати щоб всі члени УГВР заступали єдині ідейно-програмові засади, тому і не можна певну зрізничкованість розглядати як конфлікт між ОУН і УГВР, поки зберігається вірність узгодненій платформі. Існуюча платформа УГВР досі ніким з її членів не є закввестованана і зберігається в силі.

8. Питання ідейно-програмового порядку вирішується внутрі ОУН постановами III НВЗ ОУН. Провід ОУН на Українських Землях пише: «Ми стоймо на тих ідейно-програмових позиціях, що їх сформульовано на III НВЗ ОУН. Від тих позицій нігде офіційно не відмовляється також ЗЧ ОУН. Вони зобов'язують всіх членів ОУН». Але деякі точки тих позицій вимагали уточнень і доповнень, що й було зроблено на Краєвій конференції 1950 року.

Біля тих і пов'язаних з ними точок точилася дискусія як в Краю, так і закордоном. Тут закордоном 'Ляєро оюпдипп юлдюн в'єлжкит' від а подекули і невластивих форм. Це робилося обидвома сторонами. Провід на Українських Землях подає: «Статті, що висувають нові справи або ставлять старі справи по-новому, появляються в Краю, як диску-

сійні (і це виразно зазначується). Провід ОУН стверджує, що у видачах ЗЧ ОУН цей принцип недотриманий, і цілий ряд статей які відбігають від Постанов III НВЗ ОУН, отже мають характер дискусійний, появляються як цілком офіційні». В цьому Провід Краю має слушність і Провід ЗЧ усталює на майбутнє обов'язковість відмічування дискусійних статей, але в основі залишається безспірним зобов'язуючий характер постанов III НВЗ ОУН. З тою метою Провід ЗЧ ОУН опублікував ці постанови з усіма уточненнями і доповненнями і ще раз зазначив обов'язковість їх для всіх членів ОУН.

9. Провідні чинники на Українських Землях так визначають завдання і обов'язки ЗП УГВР: 1. Представництво перед зовнішнім та українським політичним світом визвольної боротьби українського народу та дипломатичні і інші акції закордоном в її імені. 2. Політично-консолідаційні акції на внутрішньому українському відтинку на базі визвольної боротьби в Краю. 3. Основна інформація про визвольну боротьбу в Краю. 4. Організації акцій допомоги визвольній боротьбі. Ці права і обов'язки ЗП УГВР ЗЧ ОУН визнають та хочуть докласти

всіх зусиль щоб уможливити їх здійснення. Здійснення цих завдань Закордонним Представництвом УГВР при тісній співпраці і підтримці з боку ЗЧ ОУН обумовлюється унормуванням взаємовідносин між ЗЧ ОУН і ЗП УГВР на базі становищ керівних чинників на Українських Землях в тій справі.

10. Всі препогативи УГВР, як керівного органу і презентанта визвольно-революційної боротьби українського народу, ЗЧОУН буде і далі рішуче відстоювати і поборюватиме всілякі намагання з боку будького привласнити собі права презентації визвольного руху.

До такого намагання належить віднести також рішення УНРади, що нібито вона «єдино має право представляти Україну перед зовнішнім світом та керувати цілістю української визвольної політики».

Поруч з тим ЗЧ ОУН будуть і далі стреміти до того, щоб в організації і структурі визвольно-революційного руху відбивати фактичний широконаціональний його характер. З тою ціллю ОУН і далі будуть скеровувати свої зусилля до того, щоб притягнути до боротьби і до керівництва нею всі здорові самостійницькі сили з-поза ОУН, шляхом їхньої участі в УГВР.

До

Вельмишановного Друга
Степана Бандери
Голови Проводу ОУН.

Величні, жалібні маніфестації громадянства нашого терену по більших і менших скupченнях української еміграції та тисячі присутніх на них засвідчили, як глибоко зворушила та діткнула безмежним болем трагічна вістка про смерть сл. п. Ген. Т. Чупринки-Шухевича не лише тільки наше членство але й загал української еміграції.

Все українське тромадянство нашого терену здержуючись через два місяці від всяких публичних забав та свою численною участю при спільніх молитвах на жалібних панахидах доказали, що як, з одної сторони, дорогою є для них поетать сл. п. Ген. Т. Чупринки та близькими є ті Ідеї, за які Він боровся і згинув, так, з другої сторони, виявили свій протест проти червоного окупанта України, що вже десятками років винищує український народ та експлуатує його землю.

Зокрема, членство ОУН нашого терену свою одноденною голодів-

кою виявили глибоку пошану та відданість до Маєстату Особи сл. п. Ген. Т. Чупринки-Шухевича та поклялись наслідувати Його Чин та Діло.

Клонимо свої голови перед Маєstatом Його Величної Постаті а рівночасно постановляємо тимбільше скріпити свої сили, посилити нашу працю та всходи рішуче обстоювати право для українського і інших поневолених Москвою народів бути господарем »у своїй хаті та на своєму полі«, у власних самостійних державах.

Складаючи на Ваші руки, як Голови Проводу ОУН, наші вияви жалю й протесту з приводу смерті одного з Ваших найбільших Друзів і Співтворців сучасного геройчного змагу українського народу — заявляємо свою відданість цій Ідеї, за яку згинув сл. п. Ген. Т. Чупринка-Шухевич.

Його Дух буде символом протесту, змагань й боротьби проти тиранії й катані, якою є тюрма народів-Москва.

Слава Україні!
Чернік
(Один з теренів закордону)
Постій, 14. I. 1951 р.

До міжнародного положення

Безвіслідна політично-економічна розгра

В цілому розвитку міжнародного положення від закінчення другої світової війни домінує конфлікт між СССР і його сателітами з одного боку а західним блоком, зокрема Зединеними Штатами П'вничною Америки — з другого. Р'вночасно розвиваються інші, могутні й далекоссяжні в своїх наслідках процеси, що мають велике значення для укладу сил і відношень на міжнародній шахівниці. Та в міжнародній ситуації найбільше важать такі моменти в цих р'зномірних процесах, які мають зв'язок із згаданим домінуючим конфліктом — впливають на його розвиток, або є його наслідком.

Противство між большевицьким і західним блоком охоплює різні ділянки життя і розгра між ними відбувається постійно в р'зних площинах. Все ж таки можна відмітити окремі стадії, в яких конфлікт зосереджується, або найвиразніше розвивається на окремих ділянках.

В першій стадії, після закінчення війни з Німеччиною і Япон'єю на першому місці стояла розгра в суспільно-політичній площині, зокрема на європейському відтинку. Тоді західні держави клали ставку на демократизацію СССР. Через втягнення большевиків в систему ОН, шляхом поширення і затиснювання взаємин і співпраці з большевицькою Росією в усіх ділянках англо-американський блок сподівався вплинути на зміну внутрішньої системи в СССР, а передусім довести до відкриття його кордонів для міжнародної всесторонньої війни. В тому рахунку поважну роль мали відограти т. зв. сателітні країни, що мали внести у підольсько-широкий світ засновки демократичного устрою.

Відомо, що з тих надій нічого не вийшло.

В той же час, після закінчення війни, в большевицькому наступі в Європі на першому місці стояли намагання опанувати Францію і Італію при помочі комуністичних партій тих країн та посилення комуністичної акції в інших країнах для здобуття влади. Теж і в цьому большевики не досягли намічених цілей.

В наступному етапі точка тяжості цілого конфлікту в Європі перешла на економічну ділянку. З успіхів в тій розгріз обидві сторони сподівались для себе корисних наслідків у політичній площині та в цілому протиставленні. Большини рахували на поважну економічну кризу в західних державах, на зв'язане з нею велике безробіття, нужду в широких масах, а в нас-

лідку мали б прийти сильні суспільні потрясения, з яких скористали б комуністи. Основною причиною кризи, за большевицькими сподіваннями, мали бути повоєнні труднощі, перехід з воєнної на мирну господарську систему, загальне обниження продукції, приріст робочих сил, тощо. Але до посилення кризи мали причинитися з одного боку страйки й інші організовані комуністами акції саботування господарської відбудови, наставлена під тим кутом політика СССР і його сателітів у торговельних взаємінах з західними народами, демпінг, зривання договорів і т. п. Заході народи, зокрема Америка, протиставили такому плянові посилення господарських зусиль кожної нації, піднесення господарської співпраці й взаємопомоги між державами, щоби не допустити до господарської кризи, навпаки, щоби створити високу кон'юнктуру і піднести добробут. Головним чинником в тих зусиллях була видатна економічна допомога США європейським країнам за т. зв. пляном Маршала. Ця посилення господарська співдія західних держав мала на меті побіг запсокоження життєвих потреб заинтересованих народів теж відповідні наслідки в суперництві з СССР. Тут йшлося про удержаннення комуністичних намагань підривати економіку народів західної Європи, та на тому тлі

скріпляти комуністичні впливи. Рівночасно така стабілізація і піднесення добробуту в західній Європі мали знайти відповідний відгук теж у підольсько-широкому світі, діланням контрасту унагляднити тамошню нужду і посилити н'єдоволення народів мас з большевицькою системою.

Большевицькі сподівання не справдилися; комуністам не вдалося викликати бажаної кризи, ані розширити своїх впливів в західно-європейських країнах. Зусилля західних держав мали успіх тільки в дефензивній частині — в удержаннені большевицьких плянів. Натомість поважнішого відділовування поза залишою занавісою воюни не мали, через щільну ізоляцію. Отже тихі дужання в економічній площині не дали жодної роз'язки конфлікту двох блоків, тільки перевконали обидві сторони, що в той спосіб одна другій нічого не віде. Заходні держави були б вдоволені і таким вислідом, якщо б досягли трівішої стабілізації міжнародного положення. Бо їх політика зasadничо наставлена на збереження і якесь унормування існуючого міжнародного укладу. Натомість Росія, наставлена всеціло на дальшу імперіалістичну експансію, побачила, що ані самим пропагандивно-політичним наступом, ані комбінацією його з акціями на економічному підложжі не посуне свого панування дальше назахід, і перейшла до мілітарних дій.

Сучасний етап конфлікту між СССР а Заходом

Розпочала його війна в Індокитаю і в Кореї. Це етап обмежених воєнних розправ. Большини вишукують такі місця, де вони можуть запрягти інші народи, чи інспіровані комуністами сили до збройної боротьби проти західних держав, проти зв'язаних з ними сил, чи просто проти держав, які протиставляться большевицькій експансії. Таких м'єць є більше на глобальному пасмі стику і напрямляє між большевицьким пануванням а рештою світу. Увесь час, від закінчення світової війни, Москва рівнорядно з розгрою на інших відтинках й іншими методами, старанно підготувляла ґрунт і сили інших народів для штовхнення їх у воєнні конфлікти. В одних місцях большевики використовують існуючі незалежно від них конфлікти, де народи боряться за свою незалежність, за сувереність, або де йде боротьба за владу, чи за устрій. Вони стараються підсилювати та в слід за цим опановувати ті вою-

ючі сили, які даються їм використати в пляні світової експансії російського комунізму. Де немає гతових конфліктів на яких могла б жиравати большевицька робота, там вона їх створює. Московські дірігенти викликають военоні агресії послушних їм сил в таких моментах, коли комуністичний похід іншими «мирними» засобами настрапляє на непереборну таму, натомість збройна агресія має вигляди на успіх, через брак змобілізованих достаточних сил по противній стороні.

В цьому етапі Москва намагається воювати чужими руками, на віддалених від її території теренах. За її пляном такі конфлікти повинні мати обмежений територіальний засіг, в'язати і виснажувати сили противників, втягати їх у затяжні змагання з сателітами СССР, на таких теренах і в такій обстановці, що не можуть принести вирішенні властивого конфлікту між Росією а західними державами. За той час

СССР, не втігаючись безпосередньо у війну, має дальше скріпляти свої сили, та дожидаючи пригожого моменту, мати змогу рішати, коли перейти до розпалення світового пожару тотальної війни.

Такий план переслідує кілька цілей. Крім цілей вище поданих і постепенного розширення большевицької влади, Кремль хоче проводжати під'їздову розгрому й іншими методами підміновувати своїх противників. Західні держави, приневолені перейти на военную стопу, мусять велику частину своєї енергії, зокрема економічної, спрямувати на зброяння, яке мало б зуживатись у обмежених, але виснажуючих для заходу воєнних розправах. Такий стан мав би викликати з часом цілком інакшу внутрішню ситуацію на заході, ряд труднощів

і криз, які відповідно використала б большевицька робота.

До цього часу виглядає, що обчислення Кремля справджаються. Та як буде дальше?

Доки большевикам вдаватиметься накидати світові свої пляни розвитку міжнародної ситуації? Ці пляни вже добре проглянули не тільки уряди, але й широку суспільність західних народів. Західні держави шукають такого виходу, щоби перейняти ініціативу, а не бути примушеними тільки реагувати, а даліше, щоби дійти до якоїсь трівкішої розв'язки цілої ситуації.

На перекрою міжнародної кризи у зв'язку з мілітарною агресією комуністичного Китаю в Кореї увяднатаються різні сплетення й протоворіччя в міжнародному укладі та тенденції дальнього розвитку.

Фронт в Європі — на першому місці

В найкритичнішій ситуації в Кореї після несподівано сильного удара сил китайських комуністів, коли треба було рахуватись з комуністичним заливом цілої Кореї, західні політики поставили тезу: Корея і цілий Далекий Схід — це фронт другорядний; рішуча значення має європейський відтинок і тут треба приготувати оборону в рішочій розправі. Було б невірно вбачати в такому ставленні тільки форму рятування престіжу західних держав на випадок примусового покинення Кореї. Безперечно той момент відображає теж деяку роль, але головний мотив цепізання дійсності, та серіозна постава до ситуації. Не так недоцінка далекосхідного відтинку, як радше почуття своєї слабості там. Розв'язка конфлікту завсіди можлива всюди там, де одна сторона може поконати другу, або приневолити її зрезинувати з боротьби. Західні держави зразу гадали, що Корея — це з большевицького боку спроба, чи можна безкарно позувати собі на мілітарну агресію, і як дастся її рішучу відсіч, то це відстрашить противника та приведе до якогось порозуміння. Коли ж показалось, що противники мають інші пляни, тоді на заході усвідомили собі, що важко на Далекому Сході досягти вираз-

ної перемоги і трівкої розв'язки цілого конфлікту.

В засадничому ставленні до питання дальнішої затяжної війни з червоним Китаєм дійшло навіть до досить різкого й виразного розходження між США й Великобританією. Америка чимраз серіозніше й твердше ставиться до справи конфлікту з СССР і його сателітом — комуністичним Китаєм, та має на оці необхідність якоїсь суттєвої розв'язки. Приймаючи тезу про другорядність далекосхідного фронту, США не думають так легко уступити на тому відтинку, та бажають довести принайменше до ясного морально-політичного визначення фронтів в Східній Азії, хто по котрій стоїть стороні, хто приятель, а хто ворог. Великобританія того собі не бажає; її політика старається довести до якогось компромісу, замінити, погашення війни в тій полосі. В тому висувається такі аргументи, що війна з комуністичним Китаєм зааборбує сили противників СССР на довгий час, зужив їх не даючи бажаної перемоги, а тоді свіжі сили СССР можуть заатакувати західну Європу. Та ми гадаємо, що це не є властиві мотиви такої постави Великої Британії.

Можливості успішної війни з комуністами в Китаю

Америка і її західні союзники можуть воювати з китайськими комуністами за різними стратегічними концепціями. Навіть вицофавши з суходолу й уникаючи сухопутної війни, маючи догідні бази в Японії і на Формозі, могли б завдавати червоному Китаєві дошкільну удари з повітря і з моря. Вони можуть вести таку війну довільно довгий час і маючи змогу досить свободно збільшувати, чи зменшувати зайняті там власні сили, підносити або знижувати напругу й гостроту, за-

лежно від потреб, з огляду на все-світню ситуацію. Найважніша роль в такому пляні боротьби з китайськими комуністами було б серіозне розгорнення противокомуністичної партизансько-повстанської боротьби націоналістичних сил Китаю. Це мав би бути головний, властивий фактор переборення комунізму й російського впливу в Китаю, а всі мілітарні дії Америки й її союзників повинні біти в пляні якнайсильнішого підкріплення боротьби національних китайських сил. Від-

вернений плян — що дії китайських національних сил, партизанско-революційні та фронтові, мали б мати другорядну, допоміжну роль в підпорядкуванні операціям західніх альянтів — був би з гори зауджений на неуспіх.

Ставка західніх держав на здорові націоналістичні сили Китаю, на відбудову дійсно самостійного, сильного і внутрішньо здорового Китаю, на нашу думку, дала б бажану перемогу над московсько-комуністичним походом в Азії і разом з Індією та усамостійненими національними державами південно-східної Азії (Індокитай, Бурма, Малай і інші) — створила б зовсім іншу ситуацію в Азії з далекосхідними наслідками в цілому світі. Але для того треба цілковитої зміни в цілеспрямованні політики західніх держав супроти того про-

стору.

Вони мусять погодитись з тим, що там уже нема місця для колоніальних, імперіялістичних практик, бо стреміння азійських народів до суверенности таке сильне, що його вже не поребороти. Останній розвиток подій повинен переконати західні держави, про шкідливість їхньої політики супроти Китаю, яка змірила до вдергання бодай частини своїх впливів і економічних користей та для того притискала по-діл на сферу впливів з СССР, стан постійної внутрішньої боротьби в наслідок комуністичної панетрації, щоби мати до діла зі слабим, нездібним до одностайній оборони своїх суверенних прав об'єктом. Це зручно використовує Москва стараючись повернути самостійницькі прямування азійських народів на свою користь. Дивлячись тверезо на довшу мету західні народи стоять перед альтернативою: або продовжуванням дотеперішньої політики пригинитись до того, що в Азії одна країна по другій попадатиме в лабіринт московського імперіалізму, — або поставити ставку на дійсне усамостійнення азійських народів, на побудову життєздатних національних держав, доброзичливо допомогти їм в тому і таким трактуванням забезпечити собі їхню приязнь і партнерство у економічних і політичних взаєминах на засаді суверенности і рівності. Розуміння такої конечності починає пробиватись на заході, зокрема в Америці, але її все ще стараються приглушити ті чинники, що наставлені на короткозорі імперіялістичні цілі, зокрема в економічній діяльності. Та даліші невдачі і великі жертви в наслідок дотогочасної невірної політики таки допоможуть прийти до голосу здоровій політичній концепції. При зміні наставлення до справ Азії, західні держави мусуть поставитись позитивно до внутрішнього відродження, уздовлення й зорганізування національних елементів Китаю у могутній боєвій силі, яка знутра зломить улеглі Москві комуністичні сили. Чинна мілітарна, політична й економічна допомога національному Китаєві в такому пляні може мати найкращий успіх.

Комуністичний Китай не має змоги атакувати позиції західних держав поза азійським суходолом. Він веде війну проти них на суходолі, там, де це йому можливо — в Кореї, в Індокитаю, і ті ж цілі стоять за тибетанською кампанією. Японії комуністичні сили ще довший час не зможуть заатакувати. Отже захід не наразиться на жодні гостріші виступи китайських комуністів, як тепер; навпаки. При офензивих діях національних китайських сил проти большевицько-

го режиму на території самого Китаю, при співдії морсько-повітряних операцій західних держав, комуністичні сили були б позбавлені змоги вести офензивну експансію на інших теренах. Коли ж іде про СССР, то большевики рішаться на безпосереднє встрияння у війну тоді, як це буде відповідати їхнім плянам. Війна з комуністичним Китаєм напевно не буде рішаючою причинною, хіба тільки зовнішньою притокою, яку більшевики завсіди знайдуть коли захочуть.

ряджувався у воєнному зударі на їхніх просторах. Саме існування такого конфлікту, стан перманентного напруження при рівновазі сил — об'єктивно корисне для змагань тих націй до повної суверенності, до усунення сторонньої політичної, господарської та мілітарної penetрації. Але для них бажано, щоби цей конфлікт зосереджувався й розгравався в інших полосах, в Європі. Бо війна на їхньому просторі принесла б їм спустошення, вичерпала б їхні сили й добра, а при тому це була б імперіалістична війна сторонніх держав за їхню шкіру, за гегемонію на їхньому просторі. Війна стягнула б до їх країн стільки військових сил воюючих держав, що з їх самостійності нічого б не залишилось, а як опіля визбуртись небажаної чужої «опіки» — в тому питанні ті народи мають дуже приктий досвід.

Ривалізації й війни м'як великорідгавами в останньому півторіччі допомогли деяким народам близького й далекого сходу вибороти осягнену міру незалежності під чужих притнічень. З того вони витягають висновки для своєї політики. Ім корисніший стач рівноваги між противставними великорідгавами, ніж конечність вибирати «менше лиху» — знайтись по котрійсь з воюючих сторін і в небезпечнім, надто тіснім зв'язку з нею. Як арабські, так й азійські народи свідомі того, що тепер найбільшою загрозою для їх самостійності є большевицький імперіалізм. Але і до західних великорідгавів вони не мають великого довір'я, бояться їх імперіалістичних настанов. Це випливає з досвіду упередження стосується не тільки європейських великорідгав, з якими ті народи вже мали до ліла, але теж і до Сполучених Штатів Півн. Америки. Хоч США не проявляли мілітарно-політичного імперіалізму, однака їхня форма економічно-політичної експансії збуджує настороження інших народів, зокрема тих, яких власна історія навчила, що нераз за частинним, на початку, позбавленням суверенности слідує щораз сильніше поневолення.

Для народів Близького і Далекого Сходу видається досить загрозливою така перспектива, коли б західні держави були домінуючими світовими потугами без відповідно міцного суперника в міжнародному укладі. Ривалізація між США і Великою Британією в тому відношенні не дає достатньої забезпеки, з огляду на споріднення обидвох народів, і можливість розподілу сфер впливів. Тим більше, що такі тенденції виказувала політика США й Великої Британії навіть супроти СССР, в перших повоєнних роках. Для народів басейнів Середземного моря й Індійського океану, які в сучасній добі боротьбою здобули, чи захистили свою незалежність, але не позбулися постійної загрози, найкориснішим був би існуючий стан постійного, невирішеного конфлікту між Росією і західними державами, якщо би в тому просторі не було властивого поля розгрі.

Англія боїться далекосхідньої війни

Політика Великобританії, що старається гальмувати і гасити воєнний пожар на Далекому Сході, зокрема недопустити до поширення війни з комуністичним Китаєм, — як це стало наглядно в останньому часі — має інші головні мотиви, як це говориться. Іде про вдергання британського Коммонвелту та про позицію в ньому самої Великобританії. Англії небажано, щоби саме Далекий Схід став пляцдармом поважнішої мілітарної розгрії між обидвома блоцами, бо там її вага занадто зійшла в тінь США. Дотогочасну війну в Кореї ще вдавалось трактувати як справу Америки, а заангажування інших сил, зокрема британської спільноти, обмежити до більш символічної маніфестації солідарності. Коли ж там війна розгориться і пошириться так, що в ній можуть важитися справи цілого азійсько-тихо-океанського комплексу, тоді всі заинтересовані країни, в тому числі члени британської спільноти — Індії, Австралії й інші, — будуть примушенні ув'язатись в цілі розгрупованості. В такій далекосхідній війні провідна роль притягала би США, а значення Великої Британії зійшло б на другий план, бо вона мусила б більшу частину своїх сил держати на поготові в Європі, для оборони материка. Таким чином далекосхідні члени Коммонвелту чимраз сильніше зв'я-

зувались би з США, а їх лучба з Великобританією на практиці в такій самій мірі послаблювалася би. Загрозливий для існування британської спільноти процес розпаду, що так сильно позначився в по-передній світовій війні, поступив би ще даліше. І це — поруч з справою оборони самої Великобританії — головна журба британської політики.

Щоби поправити і затиснити зв'язь домінанті та інших членів Коммонвелту з Великою Британією, ця остання орієнтує свою політику у великих міжнародних питаннях на становища своїх партнерів. Це наглядно виявилось недавно, як Велика Британія дестроювала свою політику до проекту азійських і арабських держав в справі Кореї. Правда — вона сама, як ми вище з'ясували, теж не бажає розширення далекосхідної війни, з власних мотивів. Але в тій ситуації, яка склалася під час противставлення проектів азійсько-арабського блоцю супроти пропозиції США в справі агресії китайських комуністів в Кореї, було відразу видно, що британська делегація в ОН не має ініціативи, не веде підметної лінії, тільки вагається між обидвома сторонами, на яких Англії дуже залежить і шукає якогось зрівноваження. Цей епізод освітив сучасну позицію політики Великої Британії.

Становище арабських й азійських народів

В сучасному міжнародному укладі щораз поважнішу роль відіграють арабські й азійські держави (зпоза большевицької сфери впливів) і їхнє блокування. Не йде тільки пропомітне уодностайнівдання їхньої постави на форумі ОН в справі Китаю. За цим стоять збіжність цілей і тактики тих держав у сучасному світовому конфлікті.

Вихід Індії на міжнародну арену як самостійного, підметного чинника із зростаючим значенням і впливом заважив на повстанні блоцю недавно ще напівколоніальних, під-

леглих Великій Британії народів, які здобувають щораз-то повнішу державну суверенітет. Цей блоць охоплює не тільки басейн Середземного Моря, але й Індійського океану, з засітом аж по Тихий. Значення цього блоцю постійно зростає в міру того, як зтущується, потужні міжнародні напаннята на тих просторах та в парі з відродженням внутрішньої сили кожної з тих націй та консолідації між ними.

Арабські й азійські держави не хочуть втягуватися у конфлікт між СССР а Західом та стараються не допустити до того, щоби він роз-

Гадаємо, що такі були істотні мотиви того становища, яке зайняв на форумі ОН арабсько-азійський блок держав у питанні як трактувати агресію комуністичного Китаю в Кореї. Треба сподіватися, що їхня політика даліше йтиме по лінії вище поданих напрямних, іх співдія в тому буде крішти і зростатиме вага цього блоку, як окремої, самостійної сили в міжнародному укладі. В розвитку світового конфлікту між блоком західних держав а ССР цей чинник буде протидіяти швидкому назріванню тотальної воєнної розправи, зокрема розпалюванні війни на Близькому Сході і в Південно-східній Азії. Але його сила й роля ще замала, щоби він міг в тому мати рішаючий вплив і спинити розвиток подій гнаних великими динамічними потугами.

Натомість в одному постава арабських й азійських народів заважить рішаюче. Іменно в тому, що вони не дадуть себе втягнути в розпалювані большевиками війни з обмеженим засягом, в яких властиві

противники — ССР і західні держави, стояли б ззаду, вели посередній розгрому між собою, а воювали б інші народи. Таке ж саме негативне наставлення супроти того роду плянів є дуже сильне і в Японії і у всіх народів поза зачітом большевицького панування. Тільки Москва має змогу штовхати у війну за її імперіалістичні інтереси опановані поневолені, й стероризовані комуністичним режимом народи. По другій стороні ситуація цілком інша.

Очевидно, що коли б комуністична агресія атакувала в нових місцях вільні народи, на Близькому чи Далекому Сході, то ці будуть боронитися. Але майже всюди була б необхідна безпосередня підмога західних великорішков, щоби не допустити до большевицької перемоги. Однак в большевицькому пляні лежить атакувати передусім в таких місцях, де непосередньо затаркується інтереси західних держав, та старатися не мобілізувати проти себе свободолюбні настрої азійських народів.

Мобілізація Західу проти агресії

Розпочатий большевиками третій етап їхнього конфлікту з заходом — період обмежених воєнних розправ в наслідок агресії сателітів ССР і комуністичної пінетрації — на нашу думку не може довго тривати. Де большевики не розпочали воєнної кампанії чужими руками, скрізь по противній стороні мусять ангажуватися безпосередньо західні держави, передусім Америка, якщо не хочуть виявити, що там вони не спроможні дати відсіч противникам, згл. допомогти заатакованим народам. Москви було б на руку розпалювати більше таких «малих» воєн і якнайдовше протягати їх, щоби зуживати сили противників під кожним оглядом. Але західні держави не можуть на це піти. Коли ім уже приходиться воювати, то бодай в такому пляні, щоби була перспектива осiąгнути розв'язку цілого конфлікту, звільнитися від постійної загрози і кочечності бути все на поготові.

Проти большевицького пляну се рії виснажуючих, обмежених воєнних кампаній стойть вже чіткий плян заходу, якого головним подвійником є США. Його головні кличі: «звільнити світ від постійної загрози агресії. Відбити кожну атаку так, щоби агресорам відтала охота даліше розпалювати війни!» А істотний зміст пляну це мобілізація мілітарних сил заходу до такого рівня, щоби мати не тільки потенціальну, але готову силову перевагу над ССР. Цим приневолити большевиків занехати свої агресивні пляни й шукати дійсної і тривалої мирної розв'язки. В противному випадку, коли б Москва даліше пробувала щастя з агресією, денебудь і в будькій формі, тоді захід повинен мати змогу і готову силу, щоби завдати їй нищівні удари.

На цей шлях мобілізації за таким пляном західні держави вже стають. Іде про конечну й успішну оборону. Але на дні пляну лежить розрахунок на те, що на мобілізації скінчиться, не дійде до війни, що Москва побачивши змобілізовану переважаючу силу змінить цілу свою політику, буде готовою до справжніх компромісів і до мирного співжиття, вирікшись дальших імперіалістичних зазіхань.

Ставлення головного наголосу на Західну Європу в такому пляні — правдиве, як ми це вже попередньо відмітили. Покищо воно більш декларативне, чи тільки в підготовчій стадії, але треба сподіватися, що справа посунеться вперед швидшим темпом. Західна Європа поруч з Америкою має високий потенціал придатний до мілітарної мобілізації на велику скалку, під оглядом кількості й якості людських сил, господарських ресурсів, індустріального й загалом технічного ви-посаження й підготовки.

Над Західною Європою — а це ж половина західного блоку — нависла страшна трилогія — чи ще час, чи ще вдасться перевести необхідну мобілізацію, підготовити оборону. Цей страх, вказування на оборонні цілі в Європі — не димні заслони для закриття інших мотивів, вони правдиві. Захід тепер ясно усвідомив собі, що

большевики можуть виступити з агресією проти незахопленої ними решти Європи, а відношення змобілізованих сил на континенті надто некорисне. Давніше на заході не дуже поважно рахувались з небезпекою большевицької агресії, покладаючись на те, що Росія не поважиться розташувати війну. Корея, а зокрема втручання комуністичного Китаю — показали щось інше. Розвіялось забобонне вірування. Коли ж так, то треба рахуватися з реальною небезпекою, що Москва може напасті на Західну Європу, оцінюючи так само вірно з одного боку незмобілізований величезний потенціал, а з другого боку слабість готових до оборони сил. Відорвати той потенціал від противного табору, частинно залучити його до своїх сил, частинно знищити, унешкідливити, зневтра-лізувати — це був би найбільший осяг ССР. На заході свідомі того, та знають, що якраз тепер в цьому питанні кризовий момент. Довше ждати пасивно — не можна, це могло б бути самовбійством. А з другого боку як розпочати серйозну мілітарну мобілізацію Західної Європи, то це може приспівіти наступ ССР якраз тут, поки ще час, поки є вигляди на успішність агресії. Обидві можливості загрозливі, але вибирати конечно. Західні народи виходять з імпасу, обирають те єдине, що мусить обрати здатна до життя істота в небезпеці — приготовитися до оборони.

Критичний час буде тривати доти, поки в Західній Європі не стоятимуть на поготові такі військові сили, які зможуть спинити і відбити зосереджений наступ большевицької воєнної машини. До того часу агресія Москви буде все стояти в рахунку можливого. Той са-мий час потрібний на повну мобілізацію цілого західного блоку, Європи й Америки.

Це найдовший промежуток часу, доки ще може тривати сучасний етап в розвитку конфлікту двох блоків, етап, в якому має ініціативу ССР й накидує її противникам. Можливі большевицькі загрози для загальмування і підривання обраного заходом пляну мобілізації, вже не будуть мати поважнішого успіху. Зате Москва може перервати пляномірний розвиток, зробити крутий поворот і розпочати не-минучу тотальну розправу відмінної, закінчення змобілізованих на суходолі сил найкорисніше для неї, не ждучи на ступнєве погіршення того відношення. Але заважити можуть деякі невідомі, зокрема, стан справи з атомовою й іншою новою зброєю в ССР.

Мілітарна мобілізація Західу вимагає значного перестрою життя західних народів, зокрема в господарській діяльності. Значна частина продукції, замість покривати консумційні потреби населення, мусить бути направлена на воєнні потреби. Життєва стопа обнизиться. Цього большевики собі й бажають, сподіючись знайти більш пригожий ґрунт для комуністичної підривної роботи. Але зрист ефективної мілітарної путі для них загрозливий.

Комунізм загибель людства!

А что дальше?

Станувши на шляху великих воєнних зброянь під впливом більшевицьких імперіалістичних агресій, західні держави не мають на меті розпочинати війну з ССРС, ані тепер, ані пізніше. Вони хочуть найперше запевнити собі успішну оборону на випадок дальших більшевицьких атак, згодом, дослінивши відповідного рівня, їхня мілітарна потужність мала б діяти відстрашуючо, щоби вилучити можливість більшевицьких агресій. Тоді, маючи такий аргумент, захід схоче знайти остаточну й тривку розв'язку конфлікту з ССРС. Її уявляють собі як вимушений на ССРС компроміс, але вже не тільки у формі паперових договорів, з якими Москва могла б робити те, що з дотогоджаними своїми міжнародними зобов'язаннями, — тепер згворення мусили б спіратись на такі реальні гарантії, які практично виключали б можливість відвороту і підступу.

Приймаючи можливість, що до такого стану дійде, важко повірити, що большевики дійсно пішли б на таку злагоду, виреклися дальшої експансії, комуністичного підмінівування інших народів та відкрили свої кордони для свободіній виміни дібр, інформацій й ідей з зовнішнім світом. Це вимагало б цілковитого переродження большевизму, і це грозило б йому швидким внутрішнім заламанням. Можна сміло сказати, що на таке Москва не піде й піти не може. Вона старалась би вивести противників в поле, йдучи на тимчасові, позірні зговорення, на те, щоби досягти відпружнення ситуації, демобілізації заходу а відтак — зачинати свою гру на ново.

Та вже годі припинати, що західні держави щераз дали б себе підвести цим самим способом. Московські пляні й методи вже добре пізнали не тільки керуючі політичні круги, але й широкі маси західних народів. Вони не погодяться на те, щоби їхні зусилля й великі обмеження в заспокоюванні життєвих потреб під час посиленіх зброянь пішли на марно, щоби Росія їх знову ошукала, або щоби безкінечно продовжувався стан нерозв'язаного конфлікту, постійної небезпеки вибуху війни і необхідного вдернування великих армій і зброянь, коштом обмеження потреб щоденного життя. Західні держави переймуть ініціативу у взаєминах з ССРУ прямуючи консеквентно до розв'язки ситуації. Замість дотого-часних дипломатичних засобів на перше місце стануть методи практичного натиску. Маючи змобілізовані військові сили і в почутті своєї переваги, політика західних держав не буде більше зіштовхувана до де-фензиви й уступок погрозами війни. Вона відважно буде оперувати в ситуаціях близьких до вибуху,

Не можна рахувати на те, що в такому положенні большевики будуть надто делікатні й уступчіві. Коли б ішло про дипломатичні моменти, то це було б ще можливе, але західні держави будуть тиснути на фактичні уступки й не даватимуть змоги на такичні маневри.

Тоді й з боку ССРР треба очікувати неподатливої постави

Тепер ССРР позволяє собі на різ-
ні драстичні експерименти й потяг-
нення в почутті переваги своїх мі-
літарних сил, зокрема на суходолі.
Опісля таке самовпевнення буде в
обидвох сторін і аргументи сили будуть стиратись з негамованою го-
стротою. Навіть тоді, як захід зре-
алізує свої плани дозброяння й мо-
білізації, ССРР не буде уважати себе слабшим. Кромі таких склад-
ників сили по обидвох сторонах, які даються звести до однакових кате-
горій, вимірити й порівняти, кожна сторона має свої специфічні силові й ситуаційні елементи, які оцінює суб'ективно та зв'язує з ними особливі розчленення. Большевики все будуть оптимістично розціновувати свої елементи сили, свої можли-
вості.

В такій ситуації, коли обидві противостояні сторони упевнені в своїй силі, «не бояться», та рішуче намагаються осигнути протилежні цілі, коли жодна сторона не хоче, чи не може зрезитувати із своїх плянів і нема третього чинника, що з відповідною вагою діяв би гамуюче — витворюється серія конфліктів, які можуть розгорітись у воєнний по-

жар. Для того не треба рішення жодної сторони розпочинати війну, вона може легко зникнути з самої ситуації, над якою не панує жодна сторона, бо вона є вислідком акцій і реакцій обидвох противників.

Шукаючи відповіді на питання чи дійде до війни при такому укладі, не можна питання зводити до такого виду: «котра сторона хоче війни, чи котра її розпічне». Вірніше питатися, чи такий уклад, така ситуація пригожі для виникнення війни, а даліше — в який інший, праводоподібніший спосіб дійде до розв'язки ситуації.

Але ще до того часу найближча будучість покаже, чи до такої ситуації взагалі дійде, тобто — чи західні держави будуть ще мати час свободно зреалізувати свої пляні збросння і мобілізації. Чи Москва, передбачуючи той розвиток не рішиться використати сучасне, найкорисніше для неї відношення сил. В тому вона має ініціативу і рішення.

В сучасному етапі війна між західними державами а ССР може розгорітись тільки в наслідок його свідомого й плянового рішення. В черговому етапі, як буде зреалізований план мобілізації західних держав, війна може легко розгорітись із самої ситуації.

ПОВСТАНЦІ НА ХУТОРІ

Із серії: Волинь в боротьбі. Дереворит.

В. А. Ш.

„Живе тіло з мертвовою душою“

От злоби хвост загнув в вопрос,
На сонці лає старий п'ос.
(Із московської поезії 20-тих
років)

Той хто уважно спідкує за сучасною московською емігрантською пресою, не може не помітити одного надзвичайно цікавого явища: еміграція ця розбита на безліч партій і партійок, а ті в свою чергу розбиті на таку ж саму безліч всіляких відламків і піввідламків і це все вирує, бореться, репетує розмахуючи своїми партійно-програмовими рецептами, як повалити в ССРР сталіно-болшевицьку диктатуру і яку владу треба буде мати в Кремлі після того, як американською зброєю і кров'ю воїків західного світу буде знищений сталінський режим.

Борються і гризуться ці партії і партійки, відламки і піввідламки, мов пси за кістку, обливаючи одні одніх поміясами, обвинувачуючи одні однін в усіх смертних тріхах і в безлічі гріхів земних і все для того щоб показати не своєму московському народові, а американській чи англійській владі, що ось, мовляв, підтримуйте нас, нашу партію, наш відламок і справа знищення сталінського режиму буде не тяжкою, як тричі бомкнути у «московський царь колокол». Борються москвиці між собою і гризуться, виходячи із засади «каждий Демід себе нарівіт». Кожний хоче прислужитися сильним світу цього, щоб ці сильні на багнетах своїх військ принесли його партію чи відламок до «матушки Москви», посадили на трон і прорекли: «княж, володій, пануй!»

І за оце саме: «княж, володій, пануй» москвиці борються між собою з подивувідною завзятістю і прямо таки з песьою ненавистю.

Який би орган ви не взяли, цих москвиців, «борючихся і гризушихся», від найправіших і до найлівіших, всі в один голос, із тих самих позицій, однаково навіть аргументуючи, ламентують зприводу того, що на еміграції, мовляв, з'явилися, (ніби тільки на еміграції) сепаратисти українські, білоруські, юдаїзмські, туркестанські, грузинські і безліч інших, що намагаються розірвати «живе тело Росії». І от коли приходить до розрівання «живаго тела Рації», тоді всі партії і партійки, всі відламки і піввідламки московської еміграції відкладають свою міжпартійну гризню на бік і зі всією злобою із всією московською спритністю кидаються гуртом на цих сепаратистів. Але вже не з песьою злобою, а прямо таки з вовчою хижістю і з шакалиною непримиримістю. Всі одностайно, єдиним фронтом комуністами і демократами починаючи і солідаристами та монархістами кінчаючи. Виуть і

кричать: — Спасай живе тело Рації.

Розварена на тлі боротьби за майбутню владу московська еміграція раптом стає одностайною, спаяною, єдиною. Став машиною в якій усі колишні й гвинтики працюють чітко і прямо таки з подивувідною точністю. Працює так, ніби хтось невидимий дав цій машині наказ: «Вогонь по сепаратистах!» І ця машина, ім'я якої московський імперіалізм, відкриває скрізь. Відкриває його в Німеччині, відкриває в Канаді, в Америці, відкриває на еміграції й відкриває його в себе дома, за заливою заслоненою і все по одній лінії: «на сепаратизм!»

Наші люди колись, коли хотіли прімирити стаю псов, що гризлися за кістку, не розливали іх водою, бо знали, що це не поможе. Але між кубло їх кидали кітку. Пси забувають навіть за смашною кістку, кидалися на кітку одностайно, одним песьмі фронтом. Кидалися на кітку, як на щось чуже і всім пасам однаково вороже і ненависне. Псіяча гризня притинялася, а розпочиналося після полювання за кіткою.

Рух «сепаратистів», тобто рух поневолених Москвою народів, які хочуть сьогодні жити самостійним і незалежним від Москви життям став для москвиців всіх фарб і забарвлень стією кіткою, що примирала розварених між собою, за кістку влади, партійних московських псов і скерував всю їх злобу і ненависть на себе.

Бо для москвиців, яким би партійним ярличком він не прикривався, влада може мати значення лише тоді, коли ця влада буде пов'язана з пануванням над іншими. Коли його владу будуть відчувати інші народи, як народу-зверхника, як народу «богоносця», як народу якому саме провидіння прірекло месіянську роль в земному житті. Месіянізм московського народу це для всіх його поколінь, для всіх його шарів і прошарків з «святою святих». Це є вірою кожного москвиці. Забрати від нього це віру — значить знищити його. Зректися йому самому цього віру — значить покінчити самогубством і канути в забуття. А тому влада для москвиців без панування над іншими це не є влада, так само як і московська держава без чужих просторів, без України, Білорусі, Кавказу, Туркестану і інших земель не може бути (в розумінні москвиців) державою.

А виходячи і з такого розуміння (знов же таки, чисто московського) влади і держави, москвиці ніякий і ніколи не погодиться на існування московської держави лише в межах етнографічного посідання. Він буде боротися за владу і за державу в його розумінні. Тобо буде бо-

ротися, буде змагатися за державу імперію. От тут і є коріння московського природнього імперіалізму, без якого не може жити ні один москвиці. Тут і причина того знаменитого постулату московського «демократа» А. Ф. Керенського «лучше плохий діктатор нежелі рвать живе тело Рації». От тут (в розумінні влади і держави) і лежить причина, чому московська протирежимна еміграція під час другої війни, та сама еміграція, що її викинув Сталін на чужі смітники, та сама еміграція, якої родичів і близьких Сталін погноїв по правно-трудових таборах, позакаторував по льохах ГПУ — НКВД, підтримувала Сталіна. І це трапилося не тому, що ця еміграція не навиділа більше Гітлера, а тому, що «лучше плохий діктатор нежелі рвать живе тело Рації». Ця сама сила, або ж вірніше московське розуміння влади і держави і в третьій світовій війні поставити московську еміграцію на службу Сталінові. Во зновже таки «лучше плохий діктатор нежелі рвать живе тело Рації», примусить московську еміграцію взяти на себе сбоязки п'ятих колон. Сталін це розуміє і в майбутньому неминучому зударі із західним світом, на московську еміграцію числити, як на поважну силу, що стане по його боці.

Бо те, що Керенський охопив короткою формулою є одною із головних властивостей московської нації. Це є одним із дуже дієвих елементів національної психіки москвиців і то кожного москвиці, селянином починаючи і академіком кінчаючи. Цією властивістю пояснюється той одностайний фронт, проти «разчленітелей» «живаго тела Рації».

Бунт проти «разчленітелей-сепаратистів» це не бунт одиць, чи груп одиць, а це бунт крові, що тече в жилах кожного москвиці. Во чим, як не бунтом крові, можна пояснити те, що у цьому загальному московському фронті проти сепаратистів приймають участь навіть і ті москвиці, що родилися і виховувались вже не в Москві а в країнах Західного світу, стали вже давно горожанами цих нових батьківщин, — але коли приходить на порядок денній питання розвалу московської імперії, як джерела зла, тоді і вони підіймають свій голос на захист цілості цієї імперії — на захист зла.

Чільний співробітник Англійської Ліги Європейської Свободи, горожанин Англії Містер Купфер напевно не протестував, коли Англія давала незалежність Індіям і іншим своїм колоніальним вододінням. Містера Купфера це не торкалося, його кров не бунтувалася. А коли в Единбурзі зібралася конференція АБН, конференція по-

неволених Москвою народів, щоб заманіфестувати свою волю жити не московськими колоніями, а жити самостійними державами, то містера Купфера почали зразу хватати корчі московського единонеділімства. Кров московська збунтувалася (містер Купфер московського походження). Професори Гарвардського Університету — американські горожани, але московського походження, відчувши широчінь руху поневолених народів також збентежилися і хочуть довести, що ці народи не мають права на відрив від Росії і що найголовніше, що ці народи, мовляв, і не хочуть відділятися від неї.

Що ж, москвин, як кажуть у нас на Україні, »з сокирою росіл зварить«, та ще коли москвин американський професор, американський громадянин, тоді, можливо, йому для росолу і сокири не потрібно. Але який це буде росіл, в чій інтересах його варять професори Гарвардського університету, по чиїм рецепті і хто його буде їсти в майбутньому, про це хай подумають професори і громадяни, але вже не московського а таки американського походження. Во те »живає тело Рассеї«, що про його цілість так дбають всі москви: і політики, і професори, і емігранти, і більшевики-комуністи в Кремлі, не є живим тілом, а є обездушеним простором, в якому задавлені душі уярмлених народів. Задушені силою московського — хочу володіти і панувати — московським розумінням влади і держави.

І на цьому обездушенному просторі багатьох народів існує панування Росії, до якої вже сьогодні москви причепили епітет »живе тело«. Автором цього епітету, як відомо є А. Ф. Керенський. А тому немає нічого дивного, що в цьому твориві стільки є здорового глузду, як і в усій політичній діяльності цього політичного »митрополіта«, що коронував на престолі московської імперії Леніна, а тим самим і Сталіна. Безглузда цього »твору«, чи вірніше витвору, полягає в тому, що для автора, як і для всього московського народу, поняття живого тіла перебував не в площині злиття терену з духовістю тих, що живуть на ньому, а в площині злиття терену з пануванням на цьому терені його московської сили, його московської влади. — Там де ступила моя московська нога — є мос. Е Росія.

А тому Росія, (або ж поняття живого тіла) для москвина сьогодні може кінчатися Кенігсбергом, а завтра Вашингтоном. Правда, щоб не кидалося це в вічі, назу Росії можна замінити на якусь іншу назву. Но, для москвина не важна назва; важна суть. Хай замість ССРР, де як бачимо є три рази С, прибавиться ще одні С — тобто світовий союз совєтських соціалістичних республік. Для москвина це лішче. Не в назві справа, а в суті.

До 1711 року була Московія. Петро Перший, оволодівши Україною, щоб приховати перед світом суть

московського імперіалізму, зрікся історичної назви своєї держави Москвії, а всі терени свого посдання назвав украденим від українців словом — Русі. Утворив Петро Р осіо, а москвина назвав руськими. І москви тоді не простили. Більше того; москви сьогодні почував себе ображеним, коли його називають його історичним ім'ям — москвин. Він каже, що він »руской«. Правда, це не перецікаджає йому сьогодні співати »Москва моя, страна моя — ти сама любімая«. Тобто все утотожнюють з Москвою. Увесь світ — е світ, а пуп того світу є Москва. А згляду на те, що для москвина душа це є щось нереальне, нездимне, а пуп »осягаема велічина«, він і рахує, все те чим оволоді пуп, живим тілом.

В загальному ж людському розумінні держава стає живими тілом лише тоді, коли в цій державі є присутня душа того народу, що зрослася з нею десятками, а то й сотками поколінь. Дух цих поколінь витворив певні форми співживиття, витворив традиції, витворив власну культуру, витворив своє власне відношення до Бога і Його святих речей, витворив любов до цього терену і до всього, що є на ньому і піднів цю любов понад життя особи, чи навіть живого покоління. Дух робить мертвий терен — живим тілом. Держава стає живим тілом тільки тоді, коли вона належить тим, хто живе в ній і хто приймає в спадщину витвори духа своїх родичів і користуючись ними витворює інші, їм подібні і так само неповторні, як є неповторними і самі творці.

Поневолений терен, таким чином, ніколи не може приrostи до тіла свого поневолювача і ніколи не може злитися в одне ціле.

І з такого загально-людського погляду, на живе тіло-державу, чи можна Російську Імперію назвати ним? Чи відповідає вона цим бодай мінімальним вимогам, щоб її, цю імперію, можна було назвати живим тілом і боротися за збереження його цілості, як терену діяльності духовності соток, чи бодай десятків поколінь, що освятили цей терен своїми духовними витворами по відношенні і до всієї імперії? А навпаки, чи не спричиняється ця імперія до полонення душ націй, душ народів, до заникнення вироблених тисячоліттями традицій, до завимірання культурних властивостей народів, що попали до кола діяння сил цієї імперії?

Як відомо, Російська Імперія стала завдяки тому, що, як писав колись імперський політичний діяч, граф С. Ю. Віте »У нас, в Росії, существует страсть к завоеванию, ілі вернее к захвату тово, что по мнению правительства, плохо лежит«. А торкаючись далі Абісинії, Віте пише »Абісинія, в конце концов, страна полудолопоклоническая. Но в этой їх релігії есть проблема православия, православной церкви, то на том основании, ми очень желали обявить Абісинію под своим покровительством, а при удобном

случає єй і скушать« (Воспомінання Гр. Віте, Берлін 1922 г., ст. 116).

Граф Віте в цій коротенькій нотатці показав шляхи якими творилася Російська Імперія. »Захватывать то, что плохо лежит«, тобто те, що не спроможне боронитися і встять проти московської сили поперешне і »скушать« при нагоді те, що мусить прийняти московське »покровительство«.

Стара царська Росія, як бачимо точила зуби »чтоби скушать« Абісинію. Її не повелося. А припустімо, що їй би пощастило це зробити, то і Абісинія стала б »живим тілом Рассеї«. Значить і про Абісинію, коли б вона сьогодні змагалася за своє право жити власним і незалежним від Москви життям, всі москви підіймали б витя і галас проти її борців, як проти »разченітелей Рассеї? Бо коли москви сьогодні кричать проти українців, яких вони поневолили, чи вірніше »скушали«, взявші під »покровительство«, як православних проти католицької Польщі в 1654 році, то чим абісинці були б щасливішими українців. Було б теж саме і з ними. А те, що абісинці не належать до славянських народів це теж немає ніякого значення. Туркестанці і народи Кавказу теж не є словянами, але їх змагання проти московського поневолення так само поборюється москви. Землі їхні так само входять в розумінні москви до »живого тіла Рассеї«. Більше того. Коли б треба було москви доказати, що абісинці є їхні найрідніші брати, вони і це могли б »доказати«. Вони запрягли б до цієї »наукової« праці всіх професорів, не лише Московського університету, а також і професорів гарвардського університету, яких у американських жилах тече московська кров. По відношенні до »живого тіла«, всі москви одностайні, так само як є одностайні пси у відношенні до кішки... Тут уже кістка влади не відограє для москви поважної ролі. Хай буде влада яка будь, аби було цілим »живе тело«. Завдяки цій московській одностайності, цій московській властивості, всьому тому, що колись »плохо лежало«, тобто не мало сили оборонитися проти московського загарбника, як так само і тому, що попало під »покровительство« Москви, дуже тяжко вирватися із московських »братьїв« обіймів. Ці обійми може розірвати лише зброя всіх поневолених народів. Спільні зусилля цих народів. Глибоке і всебічне вивчення методів і засобів, якими Москва бореться проти поневолених нею народів. Проти засобів якими Москва намагається недопустити до розвалу своєї імперії — тюрми поневолених народів, або в московському розумінні »живаго тела«.

Вивчення московської тактики — підступства до поневолених народів, її політичних потягнень на міжнародній арені і розкриття цих супо московських махінацій перед світом — ось основні і найголовніші завдання еміграції поневолених Москвою народів. Під-

креслюємо — для поневолених народів нема двох ворогів. Немає Москви большевицької і Москви якось іншої. Для поневолених народів є один ворог. Є Москва і її розгорнутий фронт від Кремля через Західну Європу і від Європи до Вашингтону і Австралії. Це треба собі сьогодні усвідомити і від Кремля до Австралії на спльному фронті боротися з нею.

Сьогодні перед обличчям неминучої весної розгри двох світів, московська еміграція всіх кольорів відограє ролю амбасадора московського імперіалізму. Московська еміграція вже сьогодні починає шукати, на випадок розгрому большевизму, шляхів — як зберегти цілість імперії? Як не допустити до розвалу цієї імперії? Тобто, як і що треба зробити щоб ті держави і ті народи, що їх колись прибрали Москва до рук, «як то, що плахо лежало», не вирвалось з її рук? Якби те, що вона взяла під свою опіку (накравітельство) не відмовилося від її опіки. А найголовніше, що і так треба зробити, щоб відповідальність за імперіалістичні потягнення Москви не впала на московський народ, а щоб упала на всі народи, що перебувають під її пануванням. Тобто, щоб відповідала жертва, як відповідає її кат. Во дуже добре розуміють, що коли західний світ на чолі з Америкою визнає і поневолені народи однаково відповідальними за війну і за злочини з народом московським, або, як звуть вони себе, народом руським, тоді цим самим західній світу же визнає неподільність Росії — уже визнає Росію, як органічну цілість.

І саме цьому завданні присвячує московська еміграція всі свої сили і ввесь сприт розбійника, що намагається втримати при собі те, що добув розбоєм.

Сьогодні амбасадори московського імперіалізму по вуха вгрузли в утворення т. з. «Комітета Російської Еміграції», (точно не відомо що, як вони його назувати). Що ж примушує московську еміграцію творити такий комітет? С. Шварц в своїй статті «Єслі завтра війна», що надрукована в «Соціалістическом Вестніке» номер 11-12 ст. 205—206 — пише «Єслі вознікнет війна між Соедіненними Штатами і Советським Союзом, війна эта може легко принять характер війни протів Росії, как такової — не протів комуністичного деспотізма, а протів русського народа». І далі автор продовжує: «Антруські, не только антисталінські, но іменно антруські настроєні уже і сейчас усіліваються і в Соедіненных Штатах і в дрігих демократических странах. Єслі начиняться открыта війна з Советским Союзом, настроєні еті могут получити очень широкое розпространеніе. В етом тайтса громадная опасность».

А тому, що «в етом тайтса громадная опасность» то треба щось робити. Треба рятувати Росію і руський народ. А з огляду на те, що та «громадная опасность» як пише сам автор в «Соціалістическом Вестніке» полягає в тому, що «при-

пабеде антруських настроєній в стра-нах воюючих протів Советського Союза, війна эта може превратітса в війну за розгром, ослабленіє і, може бити, за насильствений раздел Советського Союза — Росії, — в війну, которая закончиться предявленім тяжолого, історического счота уже не комуністическої диктатуре (она сгінет), а руському народу. (Підкresлення мое В. А.)

От так у соціаліста С. Шварца перспективи майбутнього убивають демократа-всесвітіянина з принципом «всехнево щастя—всехніх людей», а на місце цього «демократа» виростає постать перестраженного імперіаліста з принципом «всехнес рабство в ім'я мосії імперії».

Бо, коли відкинуту всю словесну еквілібрістику, в цій статті із шварцівського «мудруєствовання», відкинуту всі оці, що він іх і сам бере в дужки «она спінет» і тому подібне, тоді вся цитата, як і вся стаття, зводиться до крику москвина, який готовий зробити все, щоб в майбутній неминучій війні, борони Боже, не був переможений Советський Союз — Росія, не був переможений Сталін. Во перемога над Сталіном — це «разгром» Советського Союза — Росії. Во перемога Америки в цій війні — це «ослаблені» Советського Союза — Росії. Во перемога над большевицькою диктатурою — це «насильственный раздел Советського Союза — Росії». Во перемога не Советського Союза, а його противників — це «предявлені тяжолого історического счота руському народу».

Це все, як то кажуть, ясніше найяснішого. Ховаючись за антибольшевицькі словесні викрутася, Шварц, а з ним і все оточення «Соціалістического Вестніка» уже декларує себе у майбутньому змазі по боці большевицької Росії. Во все те, чого ці панки так бояться, обов'язково мусить статися після розбиття большевицької Росії. Буде і «разгром», буде і «ослаблені», буде і «насильственный раздел Советського Союза — Росії» і ніяке витята старих псів на сонце тут уже не допоможе. І буде виставлений «тяжолий історический счот» московському народові. Московському — а не всім народам. Навпаки — поневолені народи виставлять московському народові до всіх рахунків, ще й свої. За поневолення, за національні утишки, за понесені жертви, за закатованих і замучених, за голод, за рабство і за все те, що спричинила Москва цим народам. За утиш національних культур, за полонення душ — живих тіл — держав.

Цей свій рахунок поневолені народи уже почали виставляти. Але остаточно виставлення його прииде під час того змагу двох світів, що його так панічно бояться «соціал-вестніковці» і монархісти і всі в кого в жилах тече кров московського імперіалізму.

Намагання російської еміграції утворити російський комітет, до якого, як пише «Соціалістический Вестнік», як першочергове завдання мусить бути притягнення «націоналов» (так і пише «націоналов»),

це ніщо інше, як намагання послабити революційний рух поневолених народів проти большевицької Москви під час того зудару двох світів. Це ніщо інше, як утворення п'ятої колони серед поневолених народів, на яку Москва покладе завдання — розбивати національну єдність і пропагування одної неподільної Росії від Тихого Океану і приймінні (покищо) по Вислу. Утворенням цього комітету Москва хоче і поневолені народи зробити відповідальними за свою імперіалістичну політику і, таким чином, тягати «історического счота» перекинути з себе на інші народи, тим полекшити свою долю і, що найголовніше, показати перед західним світом імперію — Росію, як живе тіло, як один організм. Але ми переконані і знаємо, що справжні представники цих народів, до цього московського комітету не ввійдуть. Москва найде (і то напевно) десяток холуй серед кожної нації (барабаші були і будуть), але вони не зможуть і не будуть представляти народи. Недавня історія Власовського «комітета освобождения народів Росії» — наше переконання потверджує. Поневолені народи уже вийшли із пелюшок національної несвідомості і стають на шлях державної незалежності. А це вже є зброя, якої московським «единонеділімским» батогом не пereb'esh — з яких би обіцянок він не був сплетений. В цьому і є той глибокий зміст націоналізму поневолених народів, що проти нього повстають сьогодні представники всіх шарів і прошарків народу — поневолювача — народу московського. Перетворення поневоленого терену в живе тіло — державу і породжує той рух на рідних землях цих поневолених націй проти Сталіна сьогодні, проти царів учора і, якщо приайдеться, проти якогось ще іншого поневолювача завтра. Поневолений народ бореться не з гіршим поневолювачем, щоб на його місце прийшов «ліпший», а поневолений народ бореться за своє визволення від всякого поневолювача. Розуміння гіршого, чи ліпшого поневолювача можливе лише в розумінні одного, чи двох поколінь. Але для нації, як цілості, всі поневолювачі мають одну вартість — поневолювача, що полонив чи полонить душу нації, що перетворює живе тіло в порожній терен.

Нація поневолена мусить мати час, щоб зібрати сили до боротьби за визволення, але коли вже ці сили зібрані, тоді ніяка сила, ніякі «російські комітети», поневолювач не зможуть зупинити нації в її прямуванні стати живим тілом — державою.

От чому і загально-московське витя і скиглення проти сепаратистів є просто витям вовка з розпачу, коли той бачить, як із його хижих пазурів виривається теля. Але так само, як і вовкові витя не поверне теляти, так само і москвінам витя не поверне України, Білорусі, Козакі і всіх тих народів, що сьогодні оголосили війну Москві, як імперії загарбнику. Не допоможуть тут комітети.

Одержане з Краю

Вражіння з подорожі по Україні 1950 року

(З конспіративних причин прізвища не подається)

Дня 6. червня вирушили в дорогу. Підпільні матеріали добре замасковані.

Вже на першій станції відчувається «большевицькі порядки». Касир не відкриває каси, аж доки не прийде поїзд, — а пасажирів багато. Білети продаються тільки по знайомості, та працівникам мвд.

Декільком пасажирам пощастило купити білети, а решта осталась без білетів.

Ранком, здалека завидніли в мряці мури старинного Львова. Ще кілька хвилин іди і поїзд зупиняється на станції. На другий поїзд треба чекати до години 7-ої. Насамперед полагоджується справа з білетами. Біля каси правдива Содома і Гомора. Довга »очередь» мов бурхливе море. Кожний пасажир нервується, штовхає товариша, свариться голосно. Касирка недобра, вона кривиться, немов би з'їла перчицю, кричить на пасажирів, а потім скоро одягає плащ і втікає, залишивши віконце каси.

Нарешті з трудом полагоджена справа з білетами. Треба оглянути старинний город Льва.

Поневолені народи оголосили сьогодні війну Московії всіх фарб і всіх гатунків, так само як і Москва всіх фарб і всіх гатунків бореться проти них, називаючи їх »разченітелями жівого тела Росії«. Для поневолених народів Москва сьогодні задягла тогу світового большевизму і вони боряться проти большевицького поневолювача. На еміграції Москва зодягає тогу »комітета«. Поневолені народи будуть боротися проти Москви і проти її комітету. Вони боряться не проти форми, підкresлюємо, поневолення, а боряться взаду проти всякого поневолення в його суті. А тому всяке голосіння всіх рабиновичів, керенських, шварців, далініх, николаєвських, мільчунових про те, що, мовляв, давайте покінчимо із сталінською диктатурою, а потім уже разом будемо, як добре друзі, говорити про самостійність поневолених народів — це до нічого не доведе.

Ви, нанове москвани, породили величезний, ви своєю бездарністю промостили шлях приходу їх до влади, ви за це і відповідайте. Ви, всякі керенські, церетелі, чернови і їм подібні, коли прийшли до влади, ви всі свої сили скерували до боротьби із народами, які після березневої революції заявили перед лицем цілого світу: — хочемо жити вільним і незалежним життям... Боролися з цими народами, забувши навіть, що в світі є такі чудові слова як демократизм, свобода, рівність, братерство і тому подіб-

Трамвай від'їздить у центр міста. З вікна виразно видно все місто. На душі стає сумно. Постає питання, чому цим гарним містом заєдно володіють тільки вороги? Доки так буде? А в душі вже є готова відповідь: Довго так не буде! Не довго ворогам проходжуватись та користуватись нашим народнім добром.

Після поїздки уявляється, що це не є місто Галичини, місто української культури, а наче воно десь на землях Московщини, не України. Всюди чується тільки російську мову. По крамницях можна побачити тільки большевицьких вельмож. Вони купують все, що тільки на очі навинеться, з ними продавці гарно говорять, та услужливо обходяться. Коли хто звернеться по-українськи до такого продавця (а це й без медалів), завжди почне таку відповідь: »Обождите, нет времени!« Цей покупець мусить терпеливо ждати, але так і останеться ніким не помічений. В крамницях і по всіх установах працюють тільки немісцеві.

Трамвай від'їжджає на станцію. Негайно подорожні покидають Львів і приїжджають на станцію. Колись прегарний будинок станції, головний вузол залізниць Західної

України, тепер знищений зовсім. Ніхто не думає навіть про ремонт цієї станції. Час від часу голосники оголошуються від'їзд поїздів: на Станиславів, Самбір, Чернівці, Москву, Харків і Одесу. Вкінці від'їжджає кіївський поїзд. Пасажирі всідають довагонів. Алей у вагонах суматоха, крик пасажирів, мало не бійка за місця. Провідник вагона хоче втихомирити галасливу юру, але йому не вдається. Пасажирі лаються, штовхають одні інших, повстає бійка. Але поїзд рушає. Вся колотечча припиняється і поїзд мчить на схід. Залишаються мури міста Львова. У вікнах мигають тільки поля покриті буйним збіжжям, між яким червоніють маки, та гарні біліні хатки придорожніх сіл. Вкінці западає ніч. Жаль, що не можна буде бачити колишній кордон — річку Збруч.

Ранок 8. червня встав сірий і туманий. Така ж сама сіра і туманна місцевість. Зразу помічається зміна. Рідшають сумги лісів, а якщо вони є, то тільки листяні; дерево марне, тонке. Змінилися й самі поля; немає межів на полях, немає і врожаїв. Поля чорніють величими просторами. Земля зовсім незавес-

не. Боролися проти цих народів жорстоко і немилосердно. А от проти Леніна і його партії »большевиков« вам недозволяли боротися оці самі чудові слова »демократизм, братерство«.

Нам здається, що братерство найбільше. Бо в большевиках ви відчували своїх братів, а в поневолених народів своїх рабів.

Раба били, щоб не повставав, а брата підбадьорували, щоб не зівав.

Брат не зівав і цілком »демократично« дав вам панове, копняка і викопнув вас на чужі смітники своїми амбасадорами, щоб ви сиділи тут і про людське око кричали, що большевики узурпатори, що вони захопили владу в Росії силою, що вони сякі і такі, а в дійсності робили б всім москвинам-братаам корисну і потрібну роботу — не допускати до розвалу імперії, боротися з сепаратистами на еміграції, так само, як большевики з ними боряться на рідних, поневолених Москвою землях.

Бо »лучше плохой діктатор, нежелі рвать живое тело Росії«.

А крик цих панків емігрантів про те, що мовляв, большевики в меншості і захопили владу силою, не відповідає дійсності. Большини прийшли до влади шляхом виборів. Їх серед багатьох московських партій, вибрали московський народ. Вибрали — але голосував за них не булетенями біля виборчих урн, а голосував зброєю на полях бою. Большини були тоді в більшості, і в

московських полках, і на московських заводах, і в московському селі. Це, підкresлюємо, були вибори і то цілком демократичні. Тільки спраوا в тому, що демократичність ця була пристосована до московської духовості, до московського розуміння демократичності. Московський народ пішов під проводом Леніна і Троцького і силою підбив інші народи, накинувши їм витворені Леніним і сталіним форми життя. Інші народи узурповані большевизмом, який опирається на московську силу, узурповані московською силою — ці народи є жертвами цієї сили. А тому відповідати за діла і вчинки тієї сили вони не можуть і не будуть.

В світі покищо діє загально-людське право, а не право московське. А за цим загально-людським правом жертва не відповідає за вчинки розбійника, який зробив її жертвою.

Намагання ж москвінів на еміграції притягти до »Російського Комітету« »націоналів«, щоб в цей спосіб з ССРР — Росії в очах західного світу зробити одне ціле — не буде мати успіху. Не буде вже хоча б тому, що московська неволя навчила народи думати не категоріями механічних спілок-класів, шарів чи прошарків, не цехів чи власних загумінків, а навчила думати категоріями національних спільнот, дружбою і союзами цих спільнот в загальній боротьбі проти спільного ворога, яким була і є Москва.

(закінчення буде)

нована. Збіжжя надмірно потане. Жито зовсім рідке, а високе на 4 дециметри. Ячмінь ледве в'дріс від землі, пожовтів. Пшениця і буряки ще жалібніше виглядають, як жито і овес. Поля виглядають не наче ранньою весною, як тільки рослини починають рости, але колосся збіжжя виразно вказує, що це не весна, а літо.

В поїзді нав'язується балачка про врожаї. Подорожні висловлюють думку, що може це тільки в одній місцевості неврожай. До балачки пристають співбесідники. »Де там, дочко, в одній місцевості неврожай; поїдеш далі, побачиш гірше. Вся Україна має такі врожаї. Нарід за судженій на голодівку, бо тільки селянин мусить це відчути; нікого більше це не діткне«, говорить стара жінка, яка іде додому.

Вона говорить правду, признаємо їй вдумці.

Нікому нішо не трозить, тільки українському селянинові-кріпакові. Поїзд мчить далі на схід. Перед очима просуваються картини чимраз сумніші й сумніші. Врожай все гірші і гірші. Часом промінє село. Та нікуди рівняти це бідне колгоспне село до колишнього села в Галичині. Це село сіре, почуру, хати мазані глиною, а р'єдко де можна побачити хату побілену вапном. В хатах маленькі віконця, всього чотири шиби. Біля хати більше нічого немає: в кого є домашні звіріята, то вони під оборогом стоять. По дорозі можна побачити селянин-колгоспника. Голова опущена надолину, олежа порвана, ноги й руки потріскані від важкої праці, ходять босі по холотному болоті. Цей зовнішній вигляд вказує, що це не самостійна людина, котра керується власним розумом іволею, а раб, кріпак, заляканий, спрацьований, закований у важкі кайдани. Мимоволі на очі набігають слези, усвідомлюється, що ці люди, це ж украйнці, як і ми.

Поїзд зупиняється у Жмеринці.

Містечко займає великий простір, тільки будинки занедбані, стіни оббиті дощем, ніким не направлені. Населення, хоч і міське, одіє дуже біднечко, часто на вулицях міста зустрічаються прожожі міщани босі.

Пасажири висідають на станції. Їх зупиняє міліціонер словами: »А ви даже не знаєте, что чे�модани не льзя носити, будете вести свої чेमодани і платити штраф«. Всіх пасажири, котрі мали валізи зігнали в пілвал, щоб важили свій багаж. Почувся шум, дехто почав по тихо нар'кати: »Як можуть, так грабують«. »Видумують всякі способи, щоб тільки видерти останній заправчований гірш«. Хто опирається й не хоче платити, того ведуть в місця і там мусить заплатити. Цікавимося всім, хочемо знати ціни на харчеві продукти і дозвідуємося, що ціни багато вищі, ніж у Галичині. Чай у Зах. Укр. коштує 50 коп., а там 75 коп. Різні печива багато дорожчі.

Коло біленої каси шум і крики, а нерідко й плач. Щохвилі оголосується від'їзд поїздів, на Київ, на Одесу, на Львів, на Москву, Харків, Ужгород, Вільно, Гоельце.

Заходимо в залю очідання. Тут брудно. Пасажирі сплять на лавках разом зі своїм пакунками і заболоченим взуттям.

Вкінці на станцію прибуває потрійний поїзд і ми сідамо до нього та відправляємося далі на схід. Поїзд вечером прибуває на станцію В. Остановка 20 хвилин.

Містечко невелике. населення бідно одіє — майже все босе, тільки вельможі з пагонами проходжаються і вказують свою вищість. Решту дороги поїзд проїжджає нічно. Зупиняється на станції К.

Подорожні висідають. Двох товаришів погорожі оживають рідні на станції (мама і сестра). Вітаються зі своїми рідними, а потім з іншими товаришками подорожні, та висловлюють подяку за те, що »непогортували, а пріхали«. Всі заходять на станцію. Тут душно, нема чим дихати, брудно наче в стайні, крики, лайки не втамовуються. Рідна починає по довгій розлуці балакати. Щоб не перешкодити їм у цьому, лягаємо спати. Але спати тут не можна. Слухаємо про що говорять. От'єдають, як ім гарно жилося в »Западній«, яклюючи їх, та як перед від'їздом більшовики слідили за ними, щоб не везли підпільної літератури на Схід. Чуємо питання штеттом: »Чи ви не боїлися діти там?« Вітлов'якоть, що ні, бо нема чого боятися. Питаютъ, чи вийде ф'ра. Рідна засміялась гірким см'хом, мати жалібно спітала: »Звілки ж вона візьметься дітчечко, чи ти забуда, що ми в колгоспі.«

Розпитують про літਮаші обставини про хулобу. »Корову маємо, каже сестра, вже є і мале телятко, тільки телятко заберуть в колгосп, щоб там згинуло з голоту.«

»Чого ж вони заберуть?«

»Чого питаєш скажи нагамперел, чому ми є в колгоспі? I по личку покотилися лв'ятиці слізози.«

Ранком подорожні рушими в дорогу.

Ранок мріяний, сірий. Паде дощ. Важкі валізи забрали на плечі і похід рушив з місця. Приходимо ряжочним центром К. Нічим це »м'сто« не відрізняється від бачених нами сіл з вікна поїзда. Такі ж обітні хати, такий бідний общарпаний нарід. Ідемо дорогою, якою треба пройти 18 км. Ліпкий розмоклий чорчозем чіпляється ніг, дощ паде й утруднює хід, важкі валізи давлять до землі. Пройшовши 9 км. не можемо даліше ні кроком. Наши товариші несуть тягар свій і наша ще сміються, що ми виховані попанські, а вони вже звичні такі тягарі возити по своїх плечах. Стрічаемо багато людей; і путь на базар, пішки 21 км. по болоті підpirаються паличками; питасмо, чому не сідають на машину, відповідають, що нема грошей.

Приходимо до села П. Одна з подорожуючих заявляє, що далі не піде й безсильно паде на дорозі. Її підводять, помагають дійти до села.

В селі приводять під хату, але в неї п'ївщена температура ї вона каже, що до стайні не хоче. З хати виходить 80-літня бабуся. Одежда: дірка на дірці, тільки рубцями почіпляні між собою латочки. Вона

попросила хвору до хати. У хаті чистенько вибілено. Ліжко застелене рядникою, яка також смається дірами. Подушки нема. Шафи нема також, а двері завішені рядниками. На столі кришки з кукурудзяного хліба і горнятко води. Питається товариші звідки хвора. Йи пояснюють. Старенька хитає головою й каже: »Дитиночко, чого ж тебе кортий бачити наше колгоспне ярмо? Побачиши його, то не скажеш, що стара говорила неправду. От сьогодні похорон; ховають дічину, що повісила; а тиждень минув, як хоронили хлопця, що повісився, а торік жінка повісила, — ось бачиш наш рай?« На думку насуваються слова поета П. Грабовського:

»Убогі ниви, убогі села,
Убогий пошарпаний люд.
Сумні картини, сумні невеселі,
Та країні не знайдеш ти тут.«
На дворі починає вечоріти й подорожні йдуть у дальшу дорогу. По дорозі зустрічають людей, котрі йдуть на похорон повішаної дівчини. Несуть церковні хругтуви.

Серед дороги звертається увагу ще таке видовище: серед дороги в болоті лежить мертві корова.

Наша товаришіка каже: »Віддала життя за колгосп« (місцева).

За селом бачимо колгоспне приміщення в такому вигляді: стіни обшарпані, все приміщення перехилене на один бік, здається, що перекинеться, стріха обдерта. В болоті, на дощі, поржавілі машини. Приходимо наречті до наміченії цілі. Обмоклі, обшарпані, наче плонені фронтовики входимо у село.

Зустрічають мешканці, питаютъ звідки; їм пояснюють. Заходимо до хати товариші. Вона нічим не різиниться від інших колгоспних хат. Мама зараз привітуеться зі всім в хаті. Переодягаємося. Хата наповняється людьми, оглядають всіх, розпитують, як живеться (це видно по одягу й по вас — кажуть). Починають оповідати про своє горе. Ми не живемо, а мучимось, чекаємо хвилини, коли вже зможемо стати вільні, коли кацапи не будуть над нами знущатися, та заставляти йти на панщину. Оповідають, як ім жилося давніше. Розпитують, чи у нас є колгосп. Відповідаємо, що ні, кажемо, що населення не хоче колгоспів. Радіють, що так. Кажуть: »Хай вас Бог милує від цього нещастя. Хто хоче колгоспів, хай приде до нас, подивиться, як ми мучимось, тоді йому ніколи не скочеться колгоспів«. Оповідають, як іх змушували йти в колгоспи, як народ протестував, самі жінки хотіли вбити голову колгоспу, та втік вікном. Відібрали з колгоспу свою худобу й знаряддя, але що з цього, людіди таки доконали нас та запрягли у ярмо. Показують свої городи (в декого 0,60, в декого 0,40—0,20 гектара). В городах прекрасні врожаї. Питаємо, чому в городі так гарно вродилося? »Тому, що це наше, хоч і від того треба давати контингент, але щось лише з'єднується і нам, а з колгоспу зовсім нічого не дають. Відробляємо тільки панщину, чоловіки по 210 трудоднів, а жінки по 150, але на один трудодень

Iз звітових матеріалів ОУН

»Народні суди«

(Острівський район, Рівенської області)

Інсценізацією, влаштованою 30. 1. 1949 р. були «вибори» «народніх судів». Які були ті вибори по своїй суті і як вони переводились, це загально всім знане. На цьому місці хочемо тільки з'ясувати практичне значення для народу цих «створених народом» «народніх» судів. Суд судить людей за те, як хтось з колгосників зі страху перед голодом взяв з поля снопа (своє власного посіву), як хтось був неспроможний до терміну виконати заготівлі чи вивозу народного добра — лісу, для ненаситної пашки ворога, як, хтось, не маючи засобів, не міг обмолотити і вивезти ще в серпні збіжжя державі, або й просто того, хто не подобався большевицьким посіпакам.

Для ілюстрації наводимо декілька автентичних прикладів: дня 28.

8. 1949 р. цей суд засудив на 7 років в'язниці Ярошук Василіну з села Княгинінок, район Острівець (30 літ, вдова, чоловік згинув від большевицьких партизан під час переходу фронту в 1944 р., має вісімлітнього сина) за те, що нехотіла віддати для колгоспу жита з присадибної ділянки; Фещуна Семена з села Ярославичі, цього ж району (колгоспник, літ сорок, сім'ї чотирьох осіб) на п'ять літ в'язниці за те, що в жнива знайшли унього немолочене збіжжя. І так у кожному селі. Такими подвигами свого суду большевики вихвалюються і в пресі (наводимо кілька дослівних цитат з районової газети):

»Народний суд в селі Малин розглянув справу громадян, які позлісному ухильлялися від виконання державного зобов'язання по заготівлі і вивозі лісоматеріалу. Вона попросила своїх односельчан, які допомогли їй це виконати. Проте суд знайшов причину обвинувачення, що не виконала до терміну. Подібно з іншими було.

готівлі засуджений на три роки позбавлення волі.

Гецько Федір з села Ярославичі, на три роки позбавлення волі.

Чухрій Анна Павлівна з села Свіщів, на шість місяців примусової роботи.

Населення схвалює рішення народного суду про покарання саботажників лісозаготівель«.

Із залі суду »Радянська правда« 10. 3. 1949 р. Чухрій Анна, літ сорок, вдова по вбитому червоноармійцеві, одинокий син з 1929 р. народження, забраний в Донбас, господарить сама, землі триектари — за те, що не хотіла вступити до колгоспу, наложили заготовити двадцять кубометрів лісоматеріалу. Вона попросила своїх односельчан, які допомогли їй це виконати. Проте суд знайшов причину обвинувачення, що не виконала до терміну. Подібно з іншими було.

Другого серпня народний суд

»треба робити 5 або 6 днів, тому, що призначено норму: одна жінка має 0,60 буряка, 0,60 кукурудзи, і 0,60 огірка, помідорів чи соняшника. От ми мучимось«.

Питаемо про голову колгоспу. »Це пан поміщик, відповідають, хату построїв собі під черепицею, тільки вода та повітря до якогось часу не колгоспне, і за цього ще не кажуть платити. Але й цьому панові нітка урветься, стайню вже йому спалили два тижні тому, а незадовго і його самого спалия.«

Почали гостити приїжджих. По-принципу сусідки мисок, (бо в господині тільки одна) ложок, а також сіправи та вишневого соку.

Просять вибачення, що не мають чим привітати як слід, говорять: »Ми цьому невинні, наші батьки цим годували свиней, а ми й цього маємо дуже мало.«

Другого дня перейшли до іншої товаришки. По дорозі розпитують хто є звідки приїхав, а коли дізнаються, широ привітається і починають розкіривати свої жалі. В цій товаришки зустріли приїжджих дуже радісно. Тут як і всюди почалися вислови проти колгоспів, а нарешті анекдоти: »Рано норма, ввечорі жорна, а до розсвіта до сельсовета«. Потім зійшли оповідати на історичні теми, в яких досить добре орієнтується. Оповідали про УГА, яка була в них рік, наївті співали пісню »Як річку ми Збруч переходили« і »Зажурились галичанки«. Питали, чи чули приїжджі про Петлюру, жалували, чому так сталося.

Другого дня ми пішли в церкву. Церква розбита, але населення овоїми силами побудувало хату, яка с

замість церкви. Прибрана дуже бідно. В церкві досить багато людей. Всі дуже бідно одягнені, Служба Божа правила по-православному й на російській мові. Після Богослужби навколо приїжджих зтуртувалося все населення й знову почали оповідати про свое горе. Тут довідалися, що 4 тижні перед тим в. с. Д-ці підпалило колгосп, який згорів, бо ніхто не хотів рятувати.

На збори населення не хочейти, тільки голова колгоспу ходить зі своїми прислужниками та виганяє силко, лякаючи штрафом та примусовими роботами.

В школі діти портретам повидирали очі та позривали портрети. Все населення прихильно ставиться і висловлюється про західних українців, говорячи: »Якби не Західна Україна, которая сама потребує помочі, ми були б згинули з голоду, а так западенці нам допомогли і ми завжди будемо їм дуже вдячні.«

Цього ж дня було весілля. На весілля в гості йдуть тільки родичі. Обід варять надворі в маленьких торніятах. Танцюють тільки дівчата на подвір'ю перед хатою, а коли нема подвір'я то на вулиці. Молоді вбрані дуже бідненько, так, як у звичайний день, так і в свято, на весіллі. На весіллі розпоряджає всім голова колгоспу. Він командує танцями, співами і музикою. Населення про цього каже: »Ніхто дурня не пізнає доки сам ся не признає.« Все населення радо пояснювало нам цілий хід весілля. Тільки почалося весілля, коли до нас приступив п'яний міліціонер і спідав звідки, чи прописались в сільраді.

Коли заграла музика вхопив одну в танець. Ця вирвалась і втекла. Він почав крити «Бандерівці геть з весілля, за пліт Бандерів!» Все населення кинулось до нього, а один інвалід без ноги почав бити його палицею. Вони прогнали його з весілля. Товаришки (місцеві) почали плакати. Одна з галичанок спітала: »Чого ви плачете?« Вона відповіла: »Чого цей паршивий чіпляється? Коли б хочусі люди знали хто такі Бандерівці, то нічого, а то подумають, що він хто знає, як вам сказав.« До цієї розмови долучився вуйко її, він відповів: »Не журися дитино, читати ми вміємо, знаємо що Бандерівці це хороши люди, вони і за нас борються.«

14. VI. подорожні зібралися до від'їзду. Зібралися багато старших жінок і чоловіків та питали »Чого від'їжджаєте? Знаємо, що вам у нас недобре, але ж і нам погано й ми живемо. З вами хотіли поговорити старі дядьки, просимо щоб ви йшли до церкви, а ви вже ідете.« »Передавайте привіт Західній Україні і всім українцям, дай Боже, щоб ми зустрілися ще, але вже не в таких злиднях як тепер.«

Інші питали чи скоро буде вже війна? На це відповідали деякі, »Ніхто нам не по може, як ми самі не вставимось за себе.«

Зі сльозами проводили нас аж за село, а товаришки, аж до танції.

Сівши у вагон подумали:

»Прощай Україно, дай Боже ще бачити Тебе, але вже вільною від усякого наїзника, а тебе рідний народе не рабом, а паном на своїй землі.«

Острівецького району розібрав справу по громадському позиву за нездачу сільсько - господарських продуктів по обов'язкових постановах із урожаю 1949 р. по селу Малин:

1. Громадянину Карп'юку Петру Андрійовичу, за нездачу поставок сіна і зерна, присуджено штрафу 1696 карбованців.

2. Громадянину Воробей Миколі Антоновичу, за несвоєчасну здачу державі сіна, присуджено 187 крб. («Із залі суду» — »Радянська правда« 14 серпня 1949 р.).

За більш жорстокі присуди большевики не відважуються писати в газеті. Наприклад в селі Злаш'є, район Острівець, за невиконання хлібопоставки засудили:

Кудрика Миколу (літ двадцять, сім'ї три особи, землі три гектари, хлібопоставки було належно 22 центнари, половину відав, а більше не мав змоги), на три роки в'язниці.

Соломюк Харатину (літ тридцять,

сім'ї три особи, дрібні діти) землі три гектари, хлібопоставки належали двадцять два центнари, якої до терміну не могла здати, бо не мала змоги обмолотити збіжжя, — на шість років в'язниці. I так у кожному селі.

Зате немає ні одного випадку, де були покарані цим судом громадянські злочинці, за крадіж, грабунок, побій і. т. п. Наприклад, дня 1. 3. 1949. р. в селі Городниця Велика, район Острівець, голова сільради Василенко Іван побив громадянина Бараповського Мойсія. (літ шістьдесят); дня 28. 9. 1949. р. в цьому ж селі секретар райпарткому Лебедин пострілив в голову невинного тринадцять літнього Саюка Петра; дня 19. 11. 1949. р. в селі Бобрин, цього ж району, уповноважений на це село Ляхомський, та директор районової молочарні в селі Уїздівці, Шуліндук, вночі ограбили (забрали сало) гром. Максимчук Ліду.

Всі ці злочинці непокарані. На таких злочинців у Советському Союзі правосуддя немає, хоч народ вибирає суддів.

Болехівський район липень 1949.

В наслідок штрафування українське населення втратило: в селі Тисів народний суд оштрафував за нездачу молока таких господарів: Комарницького Федора, Зварича Миколу, Ганчар Михайла, Юречко Палагну, Костів Настаню, Уханського Михайла, і Тимчин Василя. Вищезгаданих оштрафовано від 250 до 900 карбованців, разом на суму 3500 к.

Дня 30. 8. народний суд Болехівського району засудив громадянина села Кального цього ж району Чудик Івана на п'ять літ тюрми, якого 18. 8. чекісти заловили з крісом біля кошари овець.

Арешти і засуди:

Арештовані і засуджені в часі життєвої кампанії на терені Дрогобицького району (1949 рік):

Ч. П. Назва села	Прізвище і ім'я арештованого	Дата ареш- тування	За що арешто- вано	Присуд кілько років
1. Болехівці	Коханий Василь	3. 07. 1949		5 рок.
2. Доброгостів	Іванцюра Степан	7. 07. 1949	"	5 „
3. Улично	Яцкевич Йосиф Олексі	12. 07. 1949	"	5 „
4. „	Рибчак Василь	12. 07. 1949	за те що не орг. лан.	5 „
5. „	Кушнір Константин	12. 07. 1949	за колосся	3 „
6. „	Сирватка Василь	19. 07. 1949	за знайдене зерно	5 „
7. Трускавець	Озуляк	16. 07. 1949	" " "	10 „
8. Гаї Нижні	Стецько Марія	18. 07. 1949	за кошення трави	5 „
9. „	Марчишин Параска	18. 07. 1949	за знайдене зерно	5 „
10. Улично	Бекеш Анастазія	19. 07. 1949	за колосся і траву	5 „
11. Доброгостів	Кафлик Павло	19. 07. 1949	за кошення трави	
12. Улично	Соболевський Олекса	20. 07. 1949	за колосся	
13. Доброгостів	Фарима Анастазія	20. 07. 1949	за попсууття молот.	
14. „	Фарима Федір	20. 07. 1949	за попсууття мол.	
15. „	Фарима Василь	20. 07. 1949	за знайдене зерно	
16. „	Гарасим'як Параска	20. 07. 1949	" " "	
17. „	Гарасим'як Василь	20. 07. 1949	" " "	
18. „	Дашків Дмитро (г. колг.)	20. 07. 1949	" " "	
19. Болехівці	Пупін Микола	27. 07. 1949	" " "	
20. Доброгостів	Іванцюра Степан	24. 07. 1949	за жате колосся	5 рок.
21. Болехівці	Ковальчин Катерина	28. 07. 1949	кошення конюшини	
22. „	Ковальчин Розалія	28. 07. 1949	" " трави	
23. „	Малинівський	28. 07. 1949	" " трави	
24. „	Ковальчин Ева	28. 07. 1949	" " трави	
25. Доброгостів	Артимко Федір	30. 07. 1949	колосся	
26. „	Жагалюк Олекса	31. 07. 1949	кошення трави	
27. Зимівки	Гуцило Катерина	3. 08. 1949	за колосся	
28. Доброгостів	Гавриш Микола	5. 08. 1949	" "	
29. „	Фарима Михайло	5. 08. 1949	" "	
30. Орів	Гуцило Катерина	10. 08. 1949	" "	
31. „	Коцкулич Параска	12. 08. 1949	" "	
32. Зимівка	Горічко Дмитро	21. 08. 1949	за те, що жала жито	
33. Орів	Горічко Пилип	25. 08. 1949	на своєму полі	
34. Зимівки	Іванко Брій	29. 08. 1949	"	
35. „	Кухар Юлій	30. 08. 1949	"	

У всіх тих вищеподаних арештованих, в яких немає поданих Років, вироки засуду сягають від 3—5 років тюрми. Іх судив суд мм. Дрогобича і Трускавець. Інших суджено в селях прилюдно.

Суди над населенням большевики постійно переводять. У звітному часі від 15 липня райсуд засудив на 5 літ тюрми двох селян зі села Тисова: Уханського василя за те, що він віз дерево продавати, без асигнати і Хромишина Івана Дм. за те, що його зловили з кріском в лісі на полюванні.

Дня 30 липня в селі Гозіїв суд засудив на 6 літ висилки в Сибір колгоспницю Пришлюк Степанію (Миколи), за те, що вона вижала 0,10 га на своєму полі, яке було приділене на присадибну ділянку для колгоспниці Дуб'як Катерини. Суд найбільше взяв під увагу це, що суджена колгоспниця не виробила в колгоспі ні одного трудодня.

Дня 1 липня райсуд оштрафував за нездачу молока селян в селі Липи на грошуку кару: Юсип Анну Г. на 800 карбованців, Юсип Анну жінку Тимка на 1300 карбованців.

Суди над селянами большевики проводять часто, за нездачу поставок, несплачення податків і ін. Суд зе це карає або грошово, або «приписує куркульство», за що висилають в Сибір.

8. 9. 1949 р. до села Доброгостів, Дрогобицького району приїхало з міста Трускавець десять большевиків з судією і двома засідателями. Вони привезли зі собою попередньо арештовану селянку Боднар Павліну і селянина Артимко Федора (обоє зі села Доброгостів) в яких знайдено в часі провірки намолочене зерно і кошеньу конюшину, яку знайшов участковий розвідник МВД Середніцкий. Коли вище згадані большевики прибули, розіслали в село адміністрацію гонити селян на присуд. Ім вдалося зігнати шість чоловік. Присуд відбувся в приміщенні клубу, де Боднар Павліну засуджено на п'ять років тюрми, а Артимко Федора на сім років тюрми.

Після засуду большевики наказали засудженим говорити до привізних односельчан, заці їх засуджено. Після такої церемонії большевики від'їхали зі засудженими в напрямі міста Дрогобича. В районах Дрогобицької області большевицька поліція (офіційно прокуратура) вживає нового способу для морального знущання над народом. На примусових мітінгах прокуратор вичитує жертві його «провину

перед советською владою», змушує її каятися, а народові каже судити, підказуючи розмір покарання, очевидно, не менше кількох літ примусової праці. Підсудні звичайно просяться помилування, на що большевики годяться під умовою що ціле село бере на себе зобов'язання, взірцево виконувати всякі зарядження влади. В противному випадку і обвинуваченого і ціле село чекатиме ще строгіша кара. В інших районах спроби організувати такі «народні суди» большевикам не вдалось; притнані на мітінг селяни висмівали суд і розходилися домів.

Арештовані з Мединицького р-ну:

8. липня в с. Раделичі, большевики арештували селянина Данилевів Василя, в якого знайшли біля 40 кг. зерна, принесеного з колгоспного поля. Арештованого засуджено на 5 років тюрми.

27. липня в с. Вороблевичі за забрання колгоспного зерна большевики засудили Стефанів Іванну на 5. років тюрми.

10. серпня в с. Більче, участковий мвд. Зубрицький арештував Білас Григорія миколаєвича за те, що він переходив біля колгоспних скірт з зерном. Участковий Зубрицький закидував йому, що він хотів красти колгоспне зерно. Районовий суд засудив його за те на 6 років тюрми.

В серпні м-ці районовий суд засудив селянку Третяк Ганну на три роки тюрми, за те, що брала колгоспне зерно. (Чоловік згаданої згинув в часі т.зв. вітчизняної війни.) Засуджена походить з с. Криниці.

В цьому ж місяці в с. Криниця большевики арештували за забрання колгоспного зерна селянина Турянського Івана і його жінку. Жінку згаданого селянина большевики засудили на 7 років тюрми, а селянин сидить у районній тюрмі без вироку. Там ще арештовано Соломін Анну і Турянську Ганну, та засуджено їх по 5 років тюрми за те, що брали зерно з колгоспного поля.

В липні місяці районний суд засудив Суховерську Марію зі села Більче на 3 роки ув'язнення за зридання колгоспного колосся.

Район Ходорів.

9 серпня в селі жирава участковий Єнцов арештував Кіндрусь Анну за те, що вона вкосила на бувшому своєму городі в'язанку конюшини. Суд засудив її за те на 5 років тюрми.

29 серпня в селі Задінці участковий РКМ Шкурченко арештував

Пироговського Михайла, в якого знайшов 3 кг. нового зерна. Другого дня Пироговського засуджено на 8 років тюрми.

ВІД РЕДАКЦІЇ

Практика «Народніх Судів», яких тероризовані народ змушений сам на себе «вибирати», яскраво унагляднє абсурдальність соціальних відносин у т.зв. ССР. Народний, чи який не був би інший суд, має в культурному світі, в людському розумінні, властиву йому ролю незалежного від державної влади чинника справедливості — оборонця людини не тільки у випадках неправильного поступування, але навіть у випадку її конфлікту з державою.

Тисячами літ судейська справа в тих державах, де життя нормується законами, унезалежнена від влади законодавчої і виконавчої. Коли лише до влади приходить тиран, право незалежності судівництва нищить, стає понад ним і функцію оборони одиниці і справедливості обертає на засіб покорення одиниць собі.

Московський большевизм, який сучасній московській імперії стається надати форми «созузу» республік, по мистецькі викривляє створені тисячолітньою культурою народів суспільні, тромадські, державні, наукові інститути, та навіть інститути християнської релігії, задержуючи форми і вкладаючи в них противний їхній природі, фальшивий зміст. Ціллю такого практики є утвердження російської імперії над поневоленими народами і збереження кривавої деспотичної влади над ними. Соціальні інститути у цій тюрмі народів, які там існують, звернені функціонально проти народу, проти інтересів суспільства, на користь держави, згл. правлячої кліки большевицьких вельмож. З них існують лише назви, з якими зміст не має нічого спільного.

Союз РСР — не є жодним союзом республік, лише насильним пов'язаним фікційних витворів московського імперіалізму.

Профспілки — існують не для охорони інтересів робітництва, для якого в некористь робітництва, для охорони інтересів держави.

Вибори — відбуваються не для виявлення волі народу, а для підтвердження волі властивущих.

Установи асекураційні — служать виключно засобом стягнення нераз

З архівів СБ:

Виявляємо чергового провокатора і ще один з методів підрывної праці МГБ закордоном!

Безпосередньо по капітуляції Німеччини терен західних зон покрився, як відомо, мережею советських репатріаційних місій. Коли в початках діяльністі тих місій була спрямована більше по лінії добровільної і примусової репатріації бувших советських полонених і насильно вивезених німцями на роботи, то з часом заинтересування їх пересунулися головно по лінії організації розвідочної мережі в таборах ДП і творення та підтримки диверсійних і бандитсько-грабіжницьких банд в середовищах небажаючих повернутися до місії скитаць (поминувши це, що репатріаційні місії займалися весь час протиаліянською шпіонажею).

Зокрема коли стало ясним, що сотки тисяч насильно вивезених німців не хочуть повернутися на батьківщину окуповану «старшим братом», під покров Кривавого Йосифа, репатріаційні місії дістали від НКГБ (тепер — МГБ) доручення переключитися, а зглядно скріпити свою діяльність в двох згаданих напрямках. Саме ці сотки тисяч репресованих нацистівським режимом вже самою відмовою поверталися на «родину» нанесли большевикам жахливого удару. Коли ж зважити, що кожний з них зокрема, ідучи в світ являється і. являється живим свідком про жах-

останніх грошей ожебраченого населення для державної каси.

Можна б так перечислити сотки викривлень і притасувань загальновідомих громадських інституцій до імперіалістичних цілей і до цілей словення влади кровожадних тиранів.

Наведені вище «екземпляри со- ветської справедливості» характеризують викривлення судівництва і повернення його на утилітськість і терор. Такому судові далекі справи особистої беззлеки людини, або справедливости поступовання супроти неї. Він займається справами, ограбленням населення для держави, вивласченням і затягненням його в ярмо-колгоспи, поверненням людей у рабів держави.

«Народний суд», або суд над народом, не має ні найменшої ознаки дійсного суду, а являється, побіч багатьох своєрідних «карательних загонів», побіч незчисленних екзекутивних органів держави, що одним, того ж самого типу, органом, що займається цією ж самою справою: уярмленням і тероризуванням суспільства.

ливу тюрму народів СССР і розкриває правдиве обличчя московського «старшого брата» та гниль комунізму, то ж зрозумілим є, чому большевики уживають всіх можливих заходів на міжнародній арені, щоб добитися репатріації всіх скитаць. В тій цілі зі скаженою залістю намагалися представити їх перед цілім культурним світом як воєнних злочинців, кримінальних проступників, бандитів, горлорізів тощо. А щоб іхні вимоги і твердження були підтвердили правдивими доказами, МГБ доручило всім своїм резидентурам, а в тому головно репатріаційним місіям діпровадити до розкладу й політичного та громадського розбиття серед самих скитаць, з другої сторони наказало творити різного роду бандитсько-грабіжницькі і злодійські банди з поміж самих ДП. Звичайно членам таких банд доручувалося пропихатися в різні політичні угрупування щоб на випадок арештування такої банди поліційні алянтські і місцеві чинники могли переконатися, що дані політичні угрупування скитаць складаються з кримінального і злочинного елементу, а теж, щоб преса місцева і таки ж еміграційна підносилася відповідний вереск, дістаючи аргументи які послужили б їм щоб розправитися зі зненавидженими «авслендерами», чи політичними противниками. Дорогу до відповідних пресових органів агенти МГБ знаходили не трудно, використовуючи всебічно демократичну свободу, зокрема використовуючи спрітно міжпартийні антагонізми і заліст та під'юджуючи різних журналістичних бандитів і дописувачів.

Ми були свідками, як протягом п'ятьох років деякі еміграційні часописи, писані українською мовою, з захertoю залістю переважаючий процент своїх сторінок посвячують тільки на це, щоб всі злочини, злодійства по таборах скитаць, бандитські напади і т. п. приписати середовищу революційної ОУН. Натомість мало кому відомим, що один з таких журналістичних бандитів приятелював ще за гітлерівських часів і тепер з енкаведівсько-гестапівським комісарем Вірзінгом, якраз тепер засудженим німецьким судом за злочини проти ОУН і що той саме Вірзінг робив різні заходи, щоб одну з таких газет писаних українською мовою за всяку ціну вдергати при життю, клопотаючись перед чинниками IPO про приміщення, тощо! (Виявленням перед громадянством правдивого обличчя цього журналістичного бандита займемося в належному часі.)

Переставляючись по інструкціям МГБ на організацію бандитських груп, репатріаційним місіям в повні сприяла ситуація. В тому часі ще СССР був союзником західних аль-

янтів і тішився доброю маркою на заході. Нічого дивного, що його репатріаційні місії мали повну свободу рухів. Звичайно вони цю гостинність в повні використали. З другої сторони репатріаційні місії зуміли пограти на почуттях репресованих нацистами скитаць. Вони повторили клич Леніна «грабуй награблене!», додаючи від себе, що кожний німець це не людина, це нацист, гітлерівець і його можна ограбити а навіть вбити! Ніде правди діти довголітні знущання нацистів над мільйонами оstarбайтерів, полоненими, і в'язнями концетаборів зуміли витиснути своє п'ятно на психіці згаданіх. Все ж український скитаць в своїй масі задержав свою гідність людини і за буваючи, як звичайно, скоро, заподіяні кривди, стояв остероні від самосудів над цивільним населенням недавнього ворога і наїзника, що їх досить чисельно виконувало міжнародне шумовиння. Але знайшлася певна кількість кримінальних типів і серед українців, що бажали теж належно використати хвилини повоєнного «безправ'я». Саме серед цих злочинних кругів уповноважені НКГБ (МГБ) знайшли відповідний матеріал для своїх підступних плянів. Часи повоєнної сваволі скоро проходили. Життя устabilізувалося, наладилася адміністрація, кріпали поліційні станиці, а теж і алянтські поліційні чинники стали безоглядно поборювати банди грабіжників, що не тільки грабили німців, але щораз частіше нападали на військові магазини з одінням і харчами, а то й на окремі військові і укрівські транспорти. В той час над цими бандами і окремими злочинцями простягтають свої опікунчі крила советські репатріаційні місії. Вони підтримують існуючі і становить ініціаторами творення нових банд, розкрутуючи злочинців в середовищах скитаць всіх народів, обірюючи вразі арештування «правну» опіку і звільнення.

Одною з найбільш активних під тим оглядом була репатріаційна місія в Мюнхені, при Тюркенштрассе, а зокрема советський майор Прохоров. Уповноваженім тієї місії був один білорус по походженню, адвокат ІІІ, старий агент НКВД, що жив приватно у місті, як багато чужинців. Він являвся одним з головних відпоручників Прохорова по вербовці агентів серед українського шумовиння: 1) в цілі збирання докладних інформацій про українців і їх організоване життя, зокрема про табори Карльсфельд, Ляйм і Фрайман, про український комітет при Розенгаймерштрассе, про українські інституції при Дахауерштрассе тощо. 2) в цілі організування бандитсько-грабіжницьких і злодійських банд. Він дуже швид-

ко знайшов доступ до кіл злочинців і заприязнівся з поодинокими «лідерами» шумовиння, обіцяючи їм «правну» поміч вразі випадку. Звичайно його залишенні були зразу дуже невинні, зв'язані з офертою евентуальної помочі тощо. Щойно коли «клієнтові» поховзнулася нога і його приловили на гарячому та посадили за крати штадельгаймської тюрми, «правник» Ш. уживав своїх «правних» заходів.

Які успіхи мав майор Прохуров, зглядно його уповноважнений Ш. в розвідці на українському відтинку, може посвідчити зміст розмови жінки одного з бандитів, завербовані самим таки Ш., що його за грабежі засаджено до тюрми. Жінці йшлося про це, щоб рятувати чоловіка при помочі Ш., що той між іншим вобіцяв передше, на-мовляючи згаданого до грабежей. Тут однак «правник» Ш. відкрив правдиве своє обличчя агента Москви, мітівського шантажиста. Він заявив, що можна б рятувати її чоловіка через советського майора Прохурова, зробивши майорові не-винну прислугу, але майор Прохуров не довіряє західникам, бо має досить непреємностей через них від американців і своїх властей. Та вімково він, цебто Ш., може порадити таке: зібрати і передати майорові якісні вартісні інформації: 1) про тих, що провадять пропаганду проти репатріації і репатріаційних місій серед українців, 2) Які є протиболінські організації, де їх осідок, провід, який персональний склад, програма іх і т. п.

Зазначив, що нічого вже не подавати про український табор в Карльсфельді, український комітет при Розентаймерштрассе, Червоний Хрест при Даахауерштрассе, бо пропре все вони мають доказані дані. При передачі цих матеріалів майорові Прохурові зазначити, що дальшу розрібку тих справ буде провадити чоловік по звільнені.

Звичайно жертви «правника» Ш., що попавши в тюрму за повинні злочини, таки ж за намовою того агента Москви лишалося або відсидіти в тюрмі кілька десять років, або прийтмати пропозицію адвоката Ш. і уздостоїтися інтервенції майора Прохурова перед американськими властями. Звичайно, коли жертва годилася на пропозицію, то майор забирає її ніби на «родину», розуміється за її згодою і ще того самого дня з'язні був випущений майором з транспорту. Пізніше американці, зорієнтувавшись в тому, відсилали такий транспорт до советського кордону під своїм конвоєм, але і це не дуже змінило суть справи, бо «клієнти» майора Прохурова по двох трьох місяцях з'являлися знова на старих місцях, вже перевищовані з новими інструкціями, як правдиві агенти МГБ. Цей метод вербовки агентів показався ідеальним: наперед жертву вмотати в грабункові історії, а потім змусити бути зрадником! При тому МГБ пекло дві печени: доказувало перед аліянтами, що українські скітальці це звичайні злочинці і їх належить репатріювати і мало вірного пса. Це не був одинокий метод;

деякі злочинці давали свою згоду на співпрацю без цієї процедури; вже тим самим, що грабили за намовою «правника» Ш., що приймали його «спіку», ставали агентами МГБ. Пізніше показалося, що ті всі, які користувалися з «поряд і помочі» пана Ш. покінчили як агенти Москви (а їх СБ розробила і має в своїх списках чимало!) Не належить поминути факт, що репатріаційні місії користувалися теж присланими агентами з поза залишеної заслони і старими сексотами, що попали як депортовані німцями в табори скітальців.

Нижче ми висвітлимо якого важкого удару готувалася завдати советська репатріаційна місія в Мюнхені українські справі на еміграції, уживаючи зрадників цього по-крою.

Чималих успіхів мала ця репатріаційна місія по організуванні бандитсько-грабіжницьких банд по тaborах і у місті. Як згадано вище, тут визначну ролю відіграв «правник» Ш., вербуючи особисто бандитів. Одним з таких завербованих через Ш. був Смолинецький А. (під таким прізвищем живе зараз у Франції; в той час виступав, здається, під своїм правдивим прізвищем як Ковал Микола). Походить з Рави Руської. Про його минувшину годі щонебудь сказати. Цьому то Смолинецькому пан Ш., будучи гостем на одному весіллі, доручив організувати бандитську шайку. Смолинецький прийняв пропозицію, зорганізував банду і приступив до акції. Чи Смолинецький мав раніше зв'язки з МГБ, покищо не мали ми можності ствердити. З його пізнішої поведінки належить припустити що так! Опираючись на конкретних даних, беремо до уваги, що його зв'язки зачинаються від «правника» Ш.

Ось кілька злочинів цієї шайки під проводом Смолинецького: Влом до фабрики в Мюнхені — Берг ам Ляйм сполоханий власник був вбитий, бандити не заграбили нічого; влом до ресторану в Мюнхені — Ботанічний Город, вбитий був портієр, грабіж повелася; перестрілка з поліцією біля одного з магазинів при Терезенвізе; невдалий влом на молочарню при Кацмаїрштрассе; грабіж запасів щікір з гарварні у Мільтбетсгофен...

Як згадано вище МГБ давало доручення, щоб учасники тих банд пролазили в українські політичні організації, зокрема в обі ОУН, щоб у випадкові проловлення бандита на гарячому і арешту через німецьку чи аліянтську поліцію компромітувати передовсім ту політичну організацію. Смолинецький А., користуючись із цього, що по війні різні політичні організації почали набирати нових членів, не маючи притому можності докладно перевірити минувшини кожного, зумів пролізти в ряди однієї клітини ОУН під проводом полковника Мельника. Незалежно від цього намагався проплатити теж в ряди революційної ОУН; в тій цілі зблизився до одної особи, що була використовувана як інформатор СБ, оферуючи свої інформації про ді-

яльність згаданої клітини, як рівноож про своїх зверхників, а теж копії письм, що їх переписувала на машині його дружина. В цей спосіб спрятний провокатор намагався вбити дві птиці за одним стрілом. Подаючи інформації про те що знат про ОУН (м), хотів вкраптися в довір'я революційної ОУН і, як далі виявилось, завогновати неприхильні відносини поміж обома організаціями і допровадити до братобівничої різni, а на випадок арештування його поліцією, компромітувати обі. Саме ця симпатія цього «мельниківця» до революційної ОУН, в такий особливий спосіб виявлена, стала початком кінця юдиної роботи Смолинецького.

Жахливе обличчя цього провокатора виявилося дуже скоро а саме, коли він запропонував, що може вбити полковника Мельника, голому ПУН, що в тому часі перебував коротко в Мюнхені і відбував розмови і наради з чоловіками членами своєї організації. Смолинецький, як добрий «боївкар», був призначений до охорони хат, де полковник відбував розмови. Він жадав тільки одного: доручення в тій справі від СБ. Жахлива пропозиція Смолинецького відчинила очі компетентним чинникам СБ і дала їм підставу бути переконаним, що тут йдеється про агента не буденної мірки, за яким мусить стояти той, хто висилав Шварцбarta і Валюха, а якому залежить, щоб полковника Мельника вбити руками СБ і кинути обі ОУН в братобівничу різну, та доказати перед українським громадянством і західнім світом, що революційна ОУН, а зокрема її СБ, це тільки вбивники своїх політичних противників. Цей чортівський плян, що його наслідків, якщо був повівся, годі сьогодні нав'ять передбачити, не вдався МГБ. Воно дуже перечислилося, бо СБ, якому підсунено цю жахливу провокацію через зрадника Смолинецького, допильнувало, щоб провокатор таки не виконав атентату на полковника Мельника. Розкривши як слід провокатора і його зв'язки з сов. репатріаційною місією через «правника» Ш., СБ виявилася його полк. Мельникові. (В часі зустрічі полк. Мельника з провідником Бандерио, останній передав йому доказані інформації, доручені через СБ, про цього провокатора і його пляни).

Зараз таки стверджено, що провокатор в дійсності стояв на стійці під хатами, де заходив тоді полк. Мельник та, що міг кожної хвилині виконати атентат. (!) Пересторогу СБ не потрактовано тоді в кругах мельниківських належно, а може навіть розглядано як певного рода «бандерівську провокацію». Все ж таки СБ зуміло пізніше переконати відповідні чинники ОУН(м), висвітлюючи властиву ролю провокатора Смолинецького, як теж інших провокаторів, що працювали проти обох ОУН.

Вкоротці, по пропонованім атентаті, бо вже з кінцем березня 1946 р., Смолинецькому - Ковалеві поховзулнася нога на грабежах і він попадає в німецьку тюрму. Вірний МГБ заявив німецьким кримінал-

ним поліцистам при арештуванні, що він член ОУН(м), тим більше, що в хаті мав нелегальну літературу, щоб з місця компромітувати ОУН (м). Рівно ж, сидячи в тюрмі, розказував спів'язням - бандитам про свою політичну діяльність.

Смолинецькому грозила довголітня тюрма, але як звичайно, старі опікуни, советські майори Прохоров і Сухов і їх «правний дорадник» Ш. не залишили своєго вірного пса без помочі в біді. Смолинецький зголосився на «родину», зобов'язуючись ще вірніше служити МГБ.

Дня 16 серпня 1946 р. від'їхав транспорт добровольців з штадельгаймської тюрми в Мюнхені, під охороною 37 м-пістів і під опікунчими крилами сов. майора до советського кордону. Крім Смолинецького були ще між «репатріянтами» й інші бандити українського походження, що ім теж, як йому, поховзнулася нога. На кордоні американці передали злочинців мідистам, які, як сам Смолинецький пізніше подав, прийняли їх дуже гостинно. Звідтіля той транспорт, призначений на родину, спрямовано до міста Вальдгайм біля Дрездену, до табору МВД, де Смолинецький зложив обширний звіт зі своєї юдіної роботи закордоном, подаючи що знає про організоване українське життя, а зокрема хро обі ОУН. Там теж остаточно формально оформився на працівника МГБ та одержав нові інструкції і легенди.

Дня 21. 9. 1946 р. з'явився знова в Мюнхені, повернувшись щасливо «з родини», щоб продовжати дальнє свою зрадницьку роботу.

Зainteresованім подав невинну легенду, що, мовляв, врятував його годинник, яким підкупив офіцера МГБ і польське горожанство, як теж і те, що він до нічого не призвався і що його, як польського громадянина, МГБ взагалі не дуже то випитувало, а разом з кількома іншими українцями польського підданства і кількома поляками залидувало до вагону і везло до Польщі. Вони ж, як звичайно, переломили дахи і втекли по дорозі (!).

(Тут треба зазначити, що МГБ для створення всіх даних правдоподібності для легенди уможливлює своїм агентам втечі, додаючи їм до товариства других в'язнів, часто наїві не перевербованих, щоб ті могли ствердити там де потрібно, що підозрілий в дійсності втік з тюрми чи транспорту.)

Смолинецький, надіючись що його легенду всі сприйняли як циру правду, взявся до дальншого виконування завдань доручених через МГБ. Звичайно зачалося дальнє від грабежей. Швидко теж знайшовся в рядах «бойкі», що виконала напад на одного члена революційної ОУН в Регензбурзі, побиваючи його важко. Щоб пропахатися, по інструкціям МГБ, теж в ряди революційної ОУН, безпосередньо по цьому нападі призвався до цього, подаючи прізвища всіх членів боївки і її пляні згаданий вище особі, що стояла близько тих кругів. При тому твердив і переконував, що «мельниківська боївка»

має виконати ряд атентатів на чільних членів революційної ОУН, як теж приготовляє напади на бандерівські інституції, між іншим вкороті на приміщення газети «Українська Трибуна», тощо. Смолинецький зі своєї сторони наглив і пропонував, щоб не чекати аж це станеться, а щоб СБ само приступило до акції. Зрозуміло, що притому прикидався великом симпатиком революційної ОУН і великим українським патріотом. Провокація Смолинецького і тим разом була очевидна, хоч оперував вже правдивими фактами, зраджуючи закуліси нападу на члена ОУН в Регензбурзі і всіх членів згаданої «бойкі». Відповідю на його провокацію була холонокровність чинників СБ, що спокійно ждали і притлядалися підіям. Впрочім як належало припустити, всі заповіджені провокатором атентати «мельниківської боївки» на члена ОУН і напади на інституції не відбулися. Отже потвердилось, що все те спрітно викомбнуване самим провокатором, чи тими, які за ним стоять, в цілі спровокування братовбивчої різни. І ще раз МГБ мало невдачу.

В міжчасі до Мюнхену повернулися «з родини» два інші «репатріянти», які були теж разом з Смолинецьким в тому самому таборі МВД біля Дрездену, і навіть разом з ним «втікали» з вагону, коли їх як «польських горожан» МВД транспортувало до Польщі. Один з них мабуть ще зберіг рештки совісти українця і подав органам СБ, що неправдою є що Смолинецький-Коваль нічого не вспівав, натомість правдою є, що Смолинецький подав МГБ все, що тільки зінав, про обі ОУН і українське організоване життя закордоном. Його самого слідчі МГБ питали, що йому відомо про те, що Смолинецький був в охороні полк. Мельника і чи правдою є те, що полк. Мельник мешкав в Мюнхені при Г. Сам Смолинецький намовляв згаданого, щоб той потвердив, де жив полковник говорячи «Ти дурний, скажи їм, що це правда, що там живе полк. Мельник. Вір мені, я це добре знаю.«

Провокатор Смолинецький, довідавшись, що оба його товариші по «репатріації» повернулися до Мюнхену і що ними заінтересувалася СБ, а прочуваючи, що вкінці виявиться його правдиве обличчя, втік до Франції, де живе мабуть і досі в місті Ліон, змінивши тільки прізвище Коваль Микола на Смолинецький А.

За його злочини супроти Українського народу, за зраду ворогові, за вірну службу катам українського народу — МГБ, за плянований атентат на полковника Мельника, за намагання спровокувати обі ОУН до братовбивчої різни, за грабежі і убивства цивільних німців, чим знеславів українське ім'я перед чужинцями, йому належить найвижчий вимір карі! Його судитиме колись суд вільної України і тоді виявиться цілком правдиве обличчя і всі незнані ще злочини цього провокатора, зрадника, агента МГБ, як теж всі його правдиві опікуни!

Виявляючи цього провокатора перед громадянством, зовсім не маємо на цілі копромітувати ОУН Мельника, чи доказувати, що там діють агенти МГБ, бо агенти Москви пролізають, чи намагаються пролізти в ряди тих всіх українських організацій, що боряться з большевизмом у всіх його видах, чи які являються для нього загрозою у майбутньому. Зрозуміло, що Москва атакує в першу чергу обі ОУН і за всяку ціну старається пропхати туди своїх агентів. Розуміється, що в середовищі панів «геннадіїв» і деяких «вічних міністрів», які дванадцять годин на добу пишуть статті до газет і «меморіялі» до чужинців, в яких оплюгають і опльювають революційну ОУН, УГВР і УПА, а других дванадцять годин на добу роблять доносі до всіх поліцій і розвідок по цей бік зализої заслони, доказуючи в підлій способі, що революційна ОУН це «українсько-німецькі націоналісти», а її СБ це міжпартийна поліція, що займається ліквідацією політичних противників, в такі середовища большевицька Москва не посилає своїх агентів з цілю їх нищити. Радше пішли своїх відпоручників зі своїми інструкціями.

Наша ціль натомість: бодай в цей спосіб покарати провокатора, а разом виявити громадянству деякі методи підривної роботи МГБ, зокрема вказати як МГБ старається використати міжпартийну гризню і засліпленість, як намагається їх послити, як старається допровадити до братовбивства, щоб тільки послабити протибольшевицький фронт. Громадянство мусить собі усвідомити, що п'ята колона Москви діє, і що обов'язком кожного свідомого українця є поборювати її у всіх її видах.

Жахливий зрадник Печара, що наніс болючих ударів українській визвольній справі, розкритий і виявлений органами СБ!

Петро Яблонь-Яровий, жахливий провокатор, живий взір вище виявленої методи МГБ. Він намагався мібільського бакциля братовбивства защищати в нутро ЗЧ ОУН, в тій цілі підсунув провокативну заяву деяким членам ОУН (в строгій тайні!) про те, що «революційний трибунал» ЗЧ ОУН видав на них п'ятнадцять (включно з малою дитиною) вироки смерті, а рівночасно сам на тих же п'ятнадцять робив провокативні доносі перед певними чинниками ЗЧ ОУН.

Його провокації причинилися до посилення напруження в нутрі ЗЧ ОУН саме в той час, коли МГБ присяло було неменш жахливих зрадників як Печара, з ціллю зорганізувати і виконати атентати на Степана Бандеру і Ярослава Стелька з одної сторони, а на членів ЗП УГВР паню Ребет і о. Гриньоха з другої сторони. Провокатор Яблонь своєю довірочною заявю про вироки смерті «революційного трибуналу» приготовив відповідну атмосферу для переведення цього чортівського пляну МГБ, як теж надіявся викликати відповідну реакцію «засуджених на смерть». Провокативна роль Яблоня, як всі інші

П. Мук

ПРО ФРОНТ НЕНАВИСНИКІВ ОУН

»Політичні сатаністи«

Політичним невдахам, що про них ми говорили в попередньому розділі, дорівнюють, а то й перевищують їх у ненависті до революційної ОУН — політичні «сатаністи».

Називу, якою ми охрестили цю групу, ми взяли з релігійного життя середньовіччя. »Сатаністами« звали себе релігійна секта, що в дуже великий мірі причинилася до введення інквізіції. Її створили колишні християни, які шукали в християнізмі магічної сили, що давала б їм змогу робити чуда. Вони сподівались що вистарчить стати християнином щоб могти зразу же як Христос воскрешувати мертвих чи переміновати воду в вино. Цього, звичайно, не могло бути. Не дивлячись на своє охрищення вони залишалися такими, як і досі: сирими, немічними духовно людьми. І ось фальшивий підхід до науки Христа і хвороблива їх власна настанова

здоржувала в них почуття зради: Христос, мовляв, обманув їх; обіцяв усе, а не дав нічого. Це розбурхувало дику ненависть до християнізму, яка гнала їх до участі в «сатано службах». Приступаючи до причастя, вони вимали його непомітно в хустинку і опісля, зібравшись ніччю в лісі, відправляли щось на взір богослужіння, з тим, що замість Бога, віхвалили сатану, проклинали Христа і в місці, коли в богослужінні припадає причастя, вони вкладали зневажене, принесене зі собою причастя у виверчену в дереві дірку і стігаючи прокльони забивали його осиковим кілком. Цей дикий ритуал мав, ніби то, привернути їм ласку сатани, який, у противежності до Христа »справді дас силу творити чуда«.

Ясна річ, що ніякої »ласки« сатана нікому зі сатаністів ніколи не дав. Але, вони правили своїм сатано службами дальше. Во для тих хворих психічно людей весь сенс ри-

туалу полягав в оплюгуванні цієї релігії, яку вони ще недавно уважали єдину і святою.

Такими політичними »сатаністами« у відношенні до ОУН є колишні її члени або симпатики, що сподівалися самим фактом визнавання націоналізму здобути змогу заспокоєння своїх амбіцій: зайніти провідні пости в русі, а серед українського загалу ореол геройства, слави і подиву. Такої магічної сили націоналізм їм не дав, більше того, він заставив їх дивитися, як побіч них виростають інші одиниці. Це розбудило в них дику ненависть до націоналізму і заставило їх правити своєрідні сатано служби з єдину метою: оплюгувати, як найбільш очорнити рух і організацію, яку вони ще зчора обожали.

Класичним прикладом такого політичного сатаніста є Р. Лісовий, (д-р. В. Рудко). Відповідальний редактор націоналістичного »Судентського Шляху« у Львові, в 30-тих

пізніші його провокації, що розтягаються поза межі ЗЧ ОУН, теж на інші політичні угрупування, розкриті через СБ, як теж згадані зрадники і всі його спільноти. З люті, що розшифрований, що не повелось йому в рядах ЗЧ ОУН зацілити язви братобівства, пішов Яблонь по лінії явої зради, перейшов в табор ворога всього, що українське, до Керенського, щоб відтіля харкотинням зрадника плювати на революційну ОУН, а зокрема на її СБ і поодиноких її працівників, які виявили правдиве його обличчя. Роля цього зрадника ще не скінчена, але він знає тайну зникнення проф. Петрова, якого в провокативний спосіб намагався представити як одну з »жертв« СБ, з ціллю яку має весь час МГБ: доказати, що революційна ОУН і її СБ не боряться з ворогами України, а

вбивають невигідних їм людей з інших політичних середовищ. З цілою створити фронт ненависників ОУН і розбити протиболішевицький фронт! Громадянство мусить видобути тайну зникнення проф. Петрова в Яблоні; ми не лякаємося його чергових провокацій!

Можна би наводити десятки, десятки прикладів, можна бивиявляти десятки, десятки провокаторів, агентів,екс-котів, розкритих через СБ, щоб дати доказ як МГБ послуговується тим методом, як МГБ за всяку ціну намагається розметати міжпартийну гризню, як підсичує їх, як підхоплює найменші непорозуміння внутрі поодиноких політичних угруповань, щоб їх роздути до поважних конфліктів. щоб докласити всіх зусиль і засобів для спровоковання різні українця з українцем!

Ми могли б задержатися довше на прикладі пів-анальфабета Андрушашіна-Бояна, що в Австрії в Зальцбургу зумів пропахатися в окруженні трьох політичних організацій: ОУН(м), революційної ОУН і Союзу Гетьманців. Його »фантазії«, як дехто хотів би так назвати його провокативну роботу, спричинилися були на довший час до поважного загострення відносин між обі ОУН на тому терені і до ворожечі між східниками і західниками. Він теж впевняв, що провід мель-

никівський на тому терені, на одному зі своїх засідань, на якім був і він, видав вироки смерті на членів рев. ОУН. Він теж створив відповідну атмосферу і ждав мабуть на реакцію »засуджених на смерть« тим »мельниківським проводом«. Його провокаціям кінець! Він, розкритий, втік мабуть теж за океан, але на його місце, як на місця всіх розкритих смолинецьких, печар і яблонів призначені були зараз другі від пів-анальфабета до журналіста і високо-вченого скінчивши. Їх десятки, сотки, а може й тисячі. Вони з усіх усюдів намагаються проникнути в українське самостійницьке середовище закордоном. На їх устах ідь, отрута МГБ!

П'ята колона в наступі! Але день народнього гніву, народнього суду гряде!

Зліва: Андрій Печара — жахливий провокатор, уповноважений МГБ, розкритий органами СБ.

Зправа: Андрій Головко. Один з катів МГБ в Києві. Вірний служака Кривавого Йосифа і Кремля. Підлій зрадник укр. народу.

(Читай про них у попередніх журналах.)

роках, він крім стипендії, не одержав від націоналістичного руху нічого: ні провідного посту, ні ореолу героя ні чінчого іншого, що він сподівається без власного вкладу праці і без ризика боротьби одержати від націоналізму. Националістичний рух — «обманув» його. Це уявлене почуття тяжкої кривди захитало його духовової рівноваговою і створило хворобливий психічний комплекс так, що ні за час своїх двадцятирічних студій на університетах, ні після їх закінчення, він не написав, мабуть, ні одної статті й не виголосив ні одної доповіді, — байдуже на яку тему, — що їх змістом не було б хворобливо пристрасне оплюгування українського націоналістичного руху.

Ця категорія ненависників ОУН робить найприкріше враження, бо це люди психічно хворі. Жовчею ненависті вони затроюють повітря кругом себе і заражують інших бактилем розкладу. Їхня атака на ОУН не має ніяких познак дійсної критики: у своїх виступах вони ніколи не висловлюють якоїсь позитивної думки, не з'ясовують своїх власних позицій, під кутом яких могли б критикувати позиції й діяльність ОУН. Зміст їхніх «сatanослужб» є єдино викликання й зневажування того, що ще чвора вони величали. Кожна похибка в діяльності ОУН справляє їм безмежну розкіш і кожен успіх ОУН для української справи — безмежні моральні муки.

»Бувші«

Інакший характер як попередні групи мають дві слідуочі групи ненависників ОУН: »бувші« і »ті що діють по наказу«.

Бувшими ми називамо осібняків, що вислугувувалися окупантам проти власного народу. На вступі ми мусимо підкреслити, що серед українського народу за час німецької окупації було в-десятеро, а то й у сто разів менше таких осібняків, як у всіх інших народів у той сам час. Але, вони все таки були і в нас. Після знищенні націонал-соціалістичного режиму у всіх народів прийшло до прочищення атмосфери шляхом притягнення всіх »бувших« до судової відповідальності. В маленькій Бельгії засуджено понад три тисячі »бувших«, а кілька тисяч дальших на довголітній тюрму. Теж саме сталося в інших країнах, звільнених з-під німецької окупації. В нас воно вийшло інакше: майже всі українські »бувші« втекли до Німеччини і тут замішились у політичній еміграції. Політичні умовини, які заінтували по другий війні, не дозволили, ї сьогодні ще не дозволяють не тільки на притягнення тих осібняків до судової відповідальності, але навіть на публічне нап'яткування їх.

Та ця викликана зовнішніми обставинами повна амнестія не зрозуміла їх, як цього треба було сподіватися, але ще більше роззухвалила їх, бо вони сприйняли ї як запевнення безкарності політичних злочинів супроти власного народу. У них віджила охота до дальної »роботи« в приміненні до нових обставин. Звичайно, перед українсь-

кою еміграцію вони хотіли б виступати патріотами та представити її теж своє недавнє минуле як важку, патріотичну працю. Та на перешкоді тому стоять члени ОУН, свідки та дуже часто і безпосередні жертви недавній діяльності »бувших«. Тому »бувші« і ненавидять їх і весь вільно-революційний рух так, як ненавидить кожний злочинець свою жертву.

»Ті - хто діють по наказу«

Найменшою кількісно групою ненависників ОУН, але зате найкраще зорганізованою та найбільше свідомою своїх злочинних завдань і через те найнебезпечнішою, є »ті, хто діють по наказу«, тобто — большевицькі агенти. Чому вони ненавидять український революційно-вільно-революційний рух, — важко вгадати. Якщо є якась причина для того, то вона є в кожному випадку інша. Дуже часто вони й не мають ненависті, а підходять до своєї юдині роботи просто як до ремесла. В кожному випадку, якраз ця група є живчиком всієї розкладової діяльності цілого фронту ненависників ОУН. Вони є дійсними керманичами кожної акції, виграючи всіх інших для дій в кожному іншому пляні.

Для нікого не є вже сьогодні таємницею, що політичні еміграції поневолених народів большевики присвячують особливу увагу. Больщевики добре знають, яким страшним ударом для їхньої пропаганди є перебування великої кількості наочних свідків під большевицької дієсності поза ССР. Колишній амбасадор США в Москві, Базел Сміс, подає у своїх споминах, що один із большевицьких вожаків сказав йому про політичних емігрантів з за-

йнятих Москвою країн: »Так само як вони, починали колись ми діяти проти царського режиму«. Тому, коли не вдалося репатріювати всіх, большевики розбудували серед ДП сітку своїх агентів і доручили їм компромітувати політичну еміграцію й тим знецінювати її як противільно-революційний чинник. Особливу увагу присвячують большевики українському революційно-вільно-революційному рухові, як тому, що має ідейний та фактичний зв'язок з революційною боротьбою в краю. Західна преса подавала вже нераз, що в ССР існують ще з часів війни окремі МВД'ївські школи, в яких вишколюються фахівці для розкладової роботи серед еміграції. Думка, що большевики послуговуються лише простаками, що їх завданням є передавати відомості про діяльність політичної еміграції, є зовсім фальшиві і шкідливі. Больщевики заінтересовані в розкладі еміграції, тому доручають свої завдання звичайно фохівцям у всіх ділянках суспільного життя, науки й мистецтва, які вміють маскувати свою дійсну роботу.

Ми ще раз підкреслюємо, що число большевицьких агентів серед еміграції новоліке, але вони добре зорганізовані і добре вишколені. Вони вміють використовувати кожну нагоду і послуговуватися різними елементами.

В борообті з ними важне не так демаскування поодиноких агентів, як демаскування їх акцій.

Чим і як воює фронт ненависників ОУН під фактичною кермою большевицької агентури проти українського вільно-революційного фронту, ми подамо в дальших розділах нашої статті.

За що нам належить тюрма?

Читач подумає що у цих рядках відповідатимемо на питання, за що українських революціонерів большевики сотнями ув'язнюють а родини засилують в Сибір. Або за що катовано було їх в німецьких тюремах, чи вішано колись поляками. ворогом, що для нас дальших вияс-

ні. З того вже дещо належить до історії, а дещо є життєвою конечністю — непримиримою боротьбою з нень не потребує.

Тут хочемо ще раз поставити всім під осуд питання, за що ув'язнюють українських родин тут, по цей бік залізної заслони, у вільному демократичному світі?

З поняттям країни справедливості, індивідуальної свободи та правосуддя зв'язане таке розуміння суспільних відносин, де виключеними були б провокації, на клепти, доноси та »праця« платних агентів-вислужників. На жаль дійсність підказує іншу форму »справедли-

вости« в заокеанській країні свободи. Дійсність підтверджує, що вірзінги однаково платяться як у брутальніх тоталітарних режимах, так і в демократичних »справедливих« системах. Ця прикра дійсність що так нагадує недавню добу німецьких кацетів, часів збріонії відповідальності, лише збагачує людський досвід про методи боротьби ворога (одного тільки ворога!) з яким має до діла український вільно-революційний рух.

Ми вже згадували про ізоляцію мір. В. Гоголь з родиною на острові Елізи, біля Нью Йорку. Відомо, що йому ставлять на допитах тисячі можливих питань; питаюти »чи хоче самостійної України« (яке ж відоме питання!), та грозять заверненням його до Європи. Недавно дійшла до нас друга вістка, про арештування і ізоляцію мір. Е. Лозинського, бувшого працівника декількох громадських та допомого-

вих центральних організацій в Німеччині.

Нижче вміщуємо листа від Мір. Лозинського, адресованого до УСХС Мюнхен:

Еліз Айленд, 7. 2. 51.

Дорогі Пані Панове.

Перш усього прощачте мені, що я досі не подав ніякої вістки. Це не з моєї вини, а з цілком незалежної від мене причини. Як Вам відомо, я виїхав з Мюнхену 10 січня. В Бремені пощастило вже 14 січня сісти на корабель. Плавба морем — це ніяка присміність. Качало добре і багато пасажирів хворіло, в тому і я з жінкою. Моряком ніколи не хотів би я бути, а навіть капітаном корабля. IPO обслуга нездовільна, харчування невідповідне. Вже на другий день перестали давати овочі, які тут на кораблі дуже потрібні. Дітей приходилося харчувати лише штучним молоком. Лікарсько-санітарна обслуга понижче критики. Міт чоловік конати і ніхто ним не турбувався. Це все належить пристрати ескорт-офіцеров IPO Mr. F. Dubois, який колись був на Функ Касерні. Він крім того великий цинік у поведінці.

В пристані Нью Йорк, 25 січня, замість висісти зі всіми іншими і ступить на «вільну» землю, мене стрінуло чимале розчарування. Нами заопікувалася амер. поліція і відставила до ізоляційного табору на остров Еліз. Забрали нам свободу, якої кожний з нас так дуже праґне в Америці очікує.

Як я вже за короткий час міг собі усвідомити, американська публічна опінія, що ув'язнених на Еліз Айленд, є тотожна з поглядами нахабників з Шевченкового «Кавказу», бо мають переконання, що тут матеріально є добре засланим. За один чи два рази побуту на острові в цілі оглядин, чи пропаганди, можна набрати і такого переконання! Але я особисто є протилежного. Помішано нас зі всіми, може й справжніми злочинцями чи ворогами Америки. Моральне притноблення відчувається так сильно, що нераз застановляється, чи не легше було зносити катування гестапівського садиста, а навіть і під його побоями згинути. Тоді бодай на те чоловік був приготований і його рахував як ворога людства. Тим більше дошкульно відчуваю я американське ув'язнення, коли впродовж чотирьох років у концтаборах страждав від тітлерівських бандитів, яких ненавидів і поборював. Далі

застановляється, за що мене карають, — і доходжу до висновку, що за це, що ненавідів і ненавиджу існуючий большевицький режим! В тому й ціла загадка. Американські дійсні патріоти мене не держали б. Пощо їм зражувати собі українців, які є іхніми приятелями та певни-

ми союзниками у випадку американсько-большевицької війни.

Кінчаючи, прошу Вас виклопотати у видавництві «Укр. Самостійника», щоби присилали мені газети. Українців є тут більше.

Щиро здоровлю

Лозинський.

Цей голос говоритиме! . . .

»Дня 6-го лютого, біжучого року, викрито, після довшого слідства, підпільну радіовисильню, приміщену на хуторі Гувеньє, в громаді Ванн біля Ставльо, у Вальонії. Ця радіовисильня надавала чужими мовами. Радіовисильню сконфіскувано, а двох чужинців, які там були, заарештовано і посаджено до в'язниці у Вервіє. Їх обвинувачено у висиланні радіопередач без дозволу. Оба вони належали до протикомууністичної організації «Голос України» і користувалися названою радіовисильнею для своєї пропаганди.«

Дня 7-го лютого, майже всі бельгійські газети принесли несподівано таку коротку вістку.

З наших джерел довідуємося, що радіовисильня АБН ім. ген. Тараса Чупринки, яка була збудована з пожертв матеріально вбогої місцевої робітничої еміграції, сконфіскувана, і двох людей з обслуги арештовані.

Радіовисильня була збудована на високій горі в Арденнах, містилася

у самітній віллі, де часто заїжджають провідні люди з АБН, передавати радіовисильню. Радіовисильня говорила мовами всіх принадливих до АБН народів і крім того англійською, французькою та німецькою мовами. Технічно радіовисильня була влаштована так, щоб найкраще авдіції відбиралися в країнах підольшевицьких.

Голова ЦК АБН Ярослав Стецько, який був у цей час на терені Бельгії, інтервюював в цій справі перед відповідними урядовими чинниками, та перебрав відповідальність за радіовисильню на себе особисто.

Конфіскацією радіовисильні АБН позбавлено найкращого засобу в його роботі і боротьбі проти большевиків. Але незалежно від того що радіовисильня під ключем бельгійської поліції, своєї роботи ні народи АБН ані український визвольних рух не припинять. Вони вневідомі говоритимуть даліше; як що треба, то з іншої радіовисильні.

Юрко К—ий

Д В О Б І Й

(Спомин про Романа Шухевича)

Хто не був у Нивицях, хто не знає де це село лежить, мусить жалувати. Не даром мої товариші сміялися з мене, що Нивиці — середина світа, що Нивиці важливіші для України як самий Київ. Може вони й дещо переборщували. Але, як я бачив, мій джура з останньої війни, Грицько Ма-ка, з тим зовсім погоджувався. Бо не було кращого села в радехівському повіті, не було кращої річки для тренінту плавання над Радоставку, не було кращої біжні і скінні, як нивицький вигінь. Не було кращих людей, кращих дівчат. Довкола ліс або безмежні сіножаті з одурманюючим запахом квіток. Там жили мої родичі, там зробили ми собі з Романом тренінговий табор перед вели-

кими легкоатлетичними та плавацькими змаганнями, які мали відбутися осінню у Львові.

Великі ферії добігали до кінця. Роман приїздив кожного дня верхом з віддаленого 6 км. Оглядова, де він перебував у своїх будучих тестів Березинських.

Одного дня його не було. Мені самому тренінг не йшов. Змучений торячю плентав я ногами вертаючи з річки; коли побачив перед нашою хатою два верхівці: Романа, і Юрка Березинського. Втіма ми нула і я побіг.

Яке ж було мое здивування, коли на мое голосне привітання Роман мені не відповів, лише поважно зі стисненими устами міряв мене своїми сталевими очима. Я дещо змі-

шався і пошукув очима рятунку в Юрка, який флегматично гладив ніздра свого расового каштана і не-наче уникав мого погляду.

— Що з вами — промовив я збен-теженим голосом і замовк. Почувався я тоді дуже по-дурному.

— Я мушу поговорити з тобою про дуже поважну справу — сказав Роман і передавши верхівця Юркові пішов зі мною дещо на бік. Хвилину мнявся а опісля, не дивлячись мені вічі, сказав:

— Я приїхав визвати тебе на двобій. Ти тяжко образив мою суджену Наталку і лише кров зможе змінити цю обиду. Думаю, що нам не треба буде свідків і коли ти не маєш застережень проти цього, давай обговоримо коли і як.

Я стояв як вкопаний. Мої почування зміялися з хвилини на хвилину: і жаль до Ромка і досада і гнів і знова жаль. Не знаю котре з тих почувань перемогло, але я також затягся і сказав твердо і коротко: добре, я даю тобі сатисфакцію яку хочеш. Вибір зброй належить тобі. Кажи де, коли і як??!

— Скінчивши говорити я глянув йому прямо в вічі і він напевно побачив в моїх страшний біль і німий запит. Він був дуже змінений і я мав враження, що він близький плачу. Мені стало його дуже жалко, я чув як я м'якну і мимо волі вирвався мені запит.

Але може скажеш, чим я образив Наталку?

Я побачив як він здрігнувся. Я відчув, що він жде вияснення що йому дуже прикро і почув: — ти сказав в більшому товаристві, що Наталка відьма...

І коли б він був тоді дивився на мене, був би напевно здивувався. Бо мое лице напевно роз'яснилося, напевно очі сміялися.

Але він дивився похмуро в землю а я спанував себе також.

— Ти знаєш Гриця, моего швагра — кажу. А він зінав його дуже добре і вірив йому. — Отже піди до нього. Він був при тому. Хай він тобі розкаже. Я до твоєї диспозиції.

— Не дивлячись на мене побіг він до верхівця, скочив і погнався в напрямі хати Гриця.

Довго ждали ми з Юрком на його поворот і як після години його не було, ми пішли до Гриця.

Гриця застали ми в холодочку при читанні. Коли побачив нас, відразу запитав чи ми бачили Романа. Якийсь біс вліз нині в нього — каже. Прибіг до мене і питає як то ти мав казати, що Наталка відьма.

— Ну і що — питаю нетерпеливо.

— Я йому розказав цілу історію; він мовчки вислухав до кінця, закляв, скочив на верхівця і пігнав як вітер. Куди не знаю.

Мені стало дуже смішно і я почав сердечно сміялися. Мені стало ясно, що Роман втік зі встиду переді мною, але рівночасно я був задоволений, що так сталося, що він заслужив на таку кару за те, що смів хоч на хвилину сумніватися щодо мене, своєго побратима і припустити думку про очорнення його наречененої.

— Що сталося, оповідай — питали Гриць і Юрко. Я почав серед сміху розповідати.

— Кілька днів тому, будучи з Грицем на прийнятті вчителя в Оглядові, де був присутній також інструктор, який вчив у Березинських Наталку і її сестру, зійшла розмова і на Ромка, який був вже заручений з Наталкою. І, як то звичайно у нас на таких прийняттях бувало, не обходилося без невинної обмови близьких, тимбільше, що, учителі мали щось «на пеньку» зі священиками. Почали всі застновлятися над тим, чим «зловимила» Наталка Романа. Перед Романом, який походив зі знаної української родини, сином судді, надзвичайно здібним студентом, величезна кар’єра, він дуже добра «партія» і т. п. А я, кепкуючи із наших інтелігентських кумошків «зрадив» їм тайну

що Наталка напевно відьма і дала Романові любисток і нема ради... А Роман приїхав визвати мене за це на двобій.

— О то я вже знаю, — впадає Юрко. — Під час лекції сказав інструктор якесь прикре слово Наталці. Наталка поскаржилася Романові і він звернув інструкторові в присутності усіх слушну заввагу. Інструктор, боронячись, сказав, що нехай він краще зверне увагу на своїх приятелів, що вони говорять про його суджену і відповідно насвітлив історію з відьмою. Ціла родина повірила інструкторові, який покликався на свідків і всі жінки вговарили Романа так, що він мусів прийти до переконання, що я ужив слово відьма в інтерпретації інструктора.

Довго ми ще сміялися, аж Юрко піхав поглянути що діється в Оглядові і що з Романом.

Під вечір повернувся. Вже здалеку чути було його сміх і голосне оповідання: — »Роман, як варят, впав на погівство, віднайшов інструктора і збив йому морду. Вибивши додав, що ти приїдеш ще нині доложити від себе. Інструктор спакував манатки і зараз втік до Львова. А з Романа тягнуть всі страшного лаха«....

Я все ж таки чекав на двобій...

А Романа вдалося мені зловити аж за декілька днів. Стидався...

Відділ повстанців на Підбужчині

Бойків Служби Безпеки підр. Д.

Перший зліва: підр. Жбурлай, провідник бойків.

Другий зліва: підр. пров. С. Б.

УНРаді йдеться про „валюту“

Позички, це нормальні явища господарсько-фінансового порядку. Але, хоч при позичках безпосередньо заинтересовані лише довжники віритель і ручителі, то це залишається приватною справою обох сторін лише так довго, як довго ні одна зі сторін не порушує визначених для цього норм. Основною ж нормою у випадку якої небудь позички є те, що її вільно затягти тільки у власному імені; якщо береться позичку в імені когось другого, тоді муситься мати виразну повновласть від того, в чийому імені ще робиться. Якщо цього немає, якщо хтось бере позичку в чужому імені без його згоди й відому, тоді це обман, що його карний кодекс кожної держави уважає каригідним вчинком. Другою вимогою є те, щоб довжник позичаючи мав достатні підстави вірити, що довг буде повернений. Якщо ж той хто затягає довг знає заздалегідь, що довг поверненем не буде то він по-пояснює каригідний вчинок, який називається обман.

Оці основні, всім мабуть відомі речі проходяться притадатись, коли читається повідомлення Виконного Органу УНР «про національну» позичку масового характеру у висоті до 100 доларів в окремому випадку, яку поверне — уряд відновленої української держави.

Ми визнаємо свободу політичних і громадських організацій і, незалежно від нашої оцінки того чи того явища, визнаємо право кожної людини закладати собі політичну партію, об'єднати партії «виконані» органи, тощо як довго він робить все це у власному імені, — або в імені тих, хто його до цього уповноважив. Тому ми не маємо ніяких застережень і проти того, щоб гурт людей, який оснував собі інституцію під назвою «Виконний Орган УНР», звертався до когось за фінансовими пожертвами, чи затягав позички, якщо він робить це у своєму імені. Але, зовсім інакше стоять справа, коли він робить це в імені українського народу і його майбутнього уряду не тільки без його відома й волі, але й проти його інтересів. Це вже звичайний кримінальний проступок. Це обман перед яким ми мусимо остерігати українську еміграцію і проти нього рішуче, прилюдно запротестувати.

Основана на еміграції з ініціативи різних українських політичних партій Українська Національна Рада мала всі дані на те, щоб стати політичним представником всієї української еміграції і з'єднатись ідеально з Воюючою Україною та узгоднити свої дії з політичним проводом краєвої боротьби УГВРадою, стати речником української вільної справи. Та цього з вини колишнього КУК-у не сталося. Еміграційні партії насолоджуючись уявюю владою та фікцією репре-

зентації й штучно створеної більшості, поставились вороже до сучасних змагань українського народу на рідних землях, змусили революційну ОУН до виходу з УНРади і перетворили УНРаду в іграшку кільканадцяти відірваних від рідного ґрунту емігрантів. Здавалося що спільній відгомін, який знайшла по цей бік залізної завіси геройська боротьба УПА і окремо смерть Головного Команданта УПА ген. Т. Чупришки та звернення Воюючої України до всієї української еміграції дійдути до душі тих людей і заставляти їх приєднатися до свого народу та поставити себе на службу вільної справі.

На жаль сподівання тих, хто вірив у добру волю кругів УНР не здійснилося. У відповідь на заклик Воюючої України Виконний Орган УНР заявив: «Всі українські політичні сили повинні визнати єдиний законний український уряд державного центру УНР, законодатним тілом якого є нині УНРада і який єдино має право представляти Україну перед міжнародним світом та керувати цілістю української вільної політики. Не може бути мови про те, щоб якийсь український політичний чи революційний осередок виступав у ролі українського уряду.» («Укр. Інф. Бюро» ч. 4.)

Ми залишаемо на боці нікчемність авторів цієї «постанови», якою називається Багряного, Феденка, і Воскобійника »репрезентантами та керманичами української справи«, отже й сучасної краєвої боротьби, та їх блозністрою, виявлене »заборонюю політичному проводові Воюючої України говорити в імені українського народу. Ми підкреслюємо тільки що Виконний Орган УНР своєю заявою ще раз відсправував себе від українського народу на рідних землях і від його інтересів, та пригадав що ніяких уповноважень від Воюючої України він не має. Отже яким правом ВО УНР затягає в імені українського народу, грошові зобов'язання? Таке поступовання в ділянці політики називається узурпацією, а в фінансовій ділянці — обманом.

ВО УНР намагається закрити свій обман обіцянкою що затягнена ним і зужита ним же безконтрольна позичка буде повернена урядом звільненої України. Така бічанка це новий обман. Звільнена Україна передає владу в руки тих, хто в часах важкого змагу був з народом, ніс на своїх плечах тягар вільної боротьби і змагаючись з народом на рідних землях керував тією боротьбою. ВО УНР зовсім певно свідомий цього і знає що уряд звільненої України не тільки не пereим відповідальністі за довги УНР, але й притягне самих авторів і споживачів »позички« до сурової відповідальності. Чому тоді ВО УНР не каже цього ясно усім, у ко-

го він хоче одержати позичку, але намагається один обман прикрити другим?

Такий вчинок міг би до деякої міри виправдювати факт використання позички для української вільної справи.

Але у випадку ВО УНР такого факту немає. ВО УНР зуживає зібрані фонди для зовсім інших цілей. Ігноруючи звернення Воюючої України ВО УНР і дальше намагається применшувати значення боротьби на землях, звужувати її розміри обезцінювати політично. Сам голова ВО УНР в своєму недавньому інтерв'ю заявив, що виступати в імені України перед західним світом може лише »демократична УНР«, а не »хто інший, на кому тяжить п'ятно тоталізму«. Ясно, що говорячи про »того іншого« він мав на увазі УГВР, Воюючу Україну про яку він за позичені в українській еміграції гроши ширить большевицькі інсінуації про тоталізм. Орган »другого заступника Голови ВО УНР« та »генерального секретаря УНР« оплюгавлює боротьбу УПА та Головного Командира саме в той час, коли вся українська еміграція схиляється в смутку голову перед маєстом смерти великого лицаря ген. Т. Чупришки. А офіціоз УНГвардії, тієї »армії УНР« що під її охороною думає УНР після звільнення України переїжджати з Ульму та Августбургу на Україну обливає ще свіжу могилу Головного Командира УПА ідію ненависті і клевети. Все це вияви »діяльності« кругів УНР тільки за три місяці після опублікування звернення Воюючої України. І для такої ось діяльності ВО УНР старається одержати позичку в українській еміграції.

У зверненні про таку діядність сказано: »Тим які засліплені своїми власними інтересами не знайдуть відвати і охоти покинути свої виступи проти Визвольного Руху на землях і свідомо продовжувати обезцінювати його, — Край виразно заявляє, що їх роботу він розглядає як злочин що до українського народу і його вільної боротьби в Україні. Тому, хто з емігрантів покаже в майбутньому урядові звільненої України облігацію »національної позички УНР, то не одержить ніякого звороту позички, але може ще бути трактований як той, хто обезцінював вільної рух і помагав його противникам.

Третім фальшом і обманом ВО УНР, що їх він допускається в погоні за грошима є зголослення його претенсій в УКК щоб фонди призначени Українським Конгресовим Комітетом в США на краєву боротьбу передавати через — ВО УНР. З ціллю одержати ці фонди ВО УНР заявляє, що »в Україні діють тепер в підпіллі різні революційно-вільної сили зв'язані ідеологічно з тими чи іншими політич-

ними українськими угруппуваннями, з яких одні входять, а деякі ні, до УНРади.«

З котрими саме — ВО УНР чомусь стидливо промовчав. Але ми певні, що коли б УКК передав справді ті фонди УНР, тоді кожна із партій, заступлених в УНР, почала б доказувати, що вона має в краю своє знаменито замасковане підпілля. Провід революційного підпілля в Україні в повідомленні з осені 1950 року подає: »В період 1939—41 р. і потім знов від 1944 аж до сьогодні ОУН є в Україні єдиною активною самостійницькою

організацією українського народу. Жодні інші українські самостійницькі партії вже від ряду років в Україні, серед українського народу, не діють.« Зрештою це знають добре й без цього всі українські політичні середовища на еміграції. Якщо ж вони все таки »визнають« краєву боротьбу у загадній формі (і ми маємо там свое підпілля), з метою одержання так для себе грошей, призначених на краєву боротьбу, то це не лише обман, але й злочин супроти Воюючої України.

Ми ще раз заявляємо, що не маємо нічого проти збирання датків чи

позичок у своїх симпатиків УНРадою, чи якимсь іншим еміграційним середовищем якщо вони роблять це у власному імені. Ми маємо поважні застереження проти передачі УККомітетом УНРаді 10% національних зборок в США, але й це ми залишаємо УККомітетові та українському громадянству в США.

Але, на сперте на обмані затягнення ВО УНР »національної« позички в імені майбутнього уряду звільненої України для користі гуртка осіб зі середовища УНР почувася до обов'язку звернути увагу всієї української еміграції.

ЗАВВАГА

Вже декілька разів доводилося нам зустрічатись з прикрем фактом, головно у позаевропейських країнах, що на академіях або святочних сходинах, присвяченіх пам'яті сл. п. ген. Чупринки вивішано портрети, які ніяк не відображують правдивого його вигляду. Через таке невірне відображення

упавшого, через брак відповідних знимків, введено в ці справи неповажність та недовір'я. Просимо, на майбутнє, додожити до них справ більше уваги і не вивішувати жадних портретів генерала, не звіривши іх перед тим з тими знимками, що були поміщені в нашій пресі в Європі.

Ред.

На прес-фонд »СУРМИ« зложили:

Канада:

П. В.	2,00 дол.
І. М.	2,00 „
Андрій Царик	2,00 „
Іван Франків	2,00 „
Іван Прокоп	2,00 „
В. Б.	2,00 „
І. В.	2,00 „
П. Ш.	2,00 „
Піх Іван	2,00 „
Михайло Головацький	2,00 „
Степан Ванько	2,00 „
С. С.	2,00 „
І. Д.	2,00 „
П. М.	2,00 „
В. О.	1,00 „
П. Я.	1,00 „
М. П.	1,00 „
Павло Музика	1,00 „

Д. Т.	1,00 „
Р. Б.	1,00 „
П. К. Х.	1,00 „
Г. П.	1,00 „
К. Юрійчук	1,00 „
П. Смерек	1,00 „
Михайло Тихойкий	1,00 „
Теодор Смерека	1,00 „
Г. С.	1,00 „
Василь П.	1,00 „
Разом:	42,00 дол.

Всі з міста Торонта.

Англія:

Голяд П.	0,01,0 фун.
Онуфрик В.	0,10,0 „
Когут Антін	1,00,0 „
Разом:	1,11,0 фун.

Всім жертвам цира подяка.

На визвольний фонд зложили:

СУМ-івці з наддунайського міста (прізвищ просили не отошувати) . . . . . 130 м.
Жіночий пластовий гурток у Шляйсгаймі . . . . . 20 м.

Наша адреса:

„SURMA“
MÜNCHEN 26
Postfach 32
Deutschland

Чужомовні видання

The Strength and Weakness of Red Russia
Congress of Delegates of Independence Movements within the U.S.S.R., held in Edinburg 12th 13th and 14th June 1950.
by John F. Stewart
Chairman the Scottish League for European Freedom.

LT-General Taras Tschuprynska
Memorial Ceremonies
by John F. Stewart

The "Sick Man of Europe"
by Lew Shankowsky

Скульптури

сл. п. ген.

Т. ЧУПРИНКИ

вже висилаються до кожної країни за попереднім замовленням.

Замовляти:

»SURMA«
München 26
Postfach 32

Зміна адрес представників.

Англія:

Iwan Rawluk
EVM. Hostel East Fortune,
North Berwick, East Lothian
Scotland.

Америка:

Borowyk Wolodymyr
P. O. Box 1067
Newark 1, New Jersey.

Бразилія:

P-e Metodio Netchka
c. p. 24
Prudentopolis
Parana-Brazil.

Бельгія:

Omelan Kowal
72 Bd. Charlemagne
Bruxelles IV.

Парагвай:

Kuszczynskyj Antonio
Kasilla De Correo 1
Carmen dee Parana
Paraguay.

Франція:

Zabloskyj Julian
86, rue de Montreuil
Paris 11.

Марксизм — опіюм для відірваних від мас інтелігентів!

Ціна 50 пф.